

ГЕОРГИ КАРАДЖОВ
ШАМИ
ПЬЕСА В ДВЕ ЧАСТИ

chitanka.info

На баща ми.

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА:

АЛЕКСАНДЪР СЕРБЕЗОВ, студент, син на Другаря Сербезов

ИВАЙЛА СЕРБЕЗОВА, студентка, негова сестра

НЕВЕНА ПЕТРУШЕВСКА, студентка, дъщеря на Другаря

Петрушевски

ДЖЕК, студент, колега на Александър

ЕВГЕНИ, студент, колега на Ивайла

САМУИЛ СЕРБЕЗОВ, наречен Шами, син на Другаря Сербезов,
пациент на Психиатрична клиника

ПЕТЪР ПЪРВИ, иманяр в зряла възраст

ПЕТЪР ВТОРИ, иманяр на средна възраст

ПЕТЪР ТРЕТИ, млад иманяр

НИКОДИМОВ, шофьор на Другаря Сербезов

Действието се развива в околностите и на вилата на Сербезови в полите на Витоша, през осемдесетте години на XX век.

ПЪРВА ЧАСТ

I

На сцената се вижда част от предната фасада на вила в полите на Витоша. Пред големия прозорец — маса, украсена с цветя и свещи, удобни градински плетени кресла, телефон, изнесен за удобство на перваза на прозореца. На едно кресло седи Александър и говори по телефона.

АЛЕКСАНДЪР: Точно днес, така ли, точно сега! *(пауза)* Не знам, не е моя работа, само не днес, само не тук! *(пауза)* И аз имам „сесия“, и аз имам „заседание“! Знаеш ли от колко време го подготвям това тук? Цялото ми бъдеще зависи от него, ясно ли ти е? *(пауза)* Не ме интересува, да ги преместят в друга лудница, не е наш проблем, по дяволите, поели са отговорност, в края на краищата... *(пауза)* Да, обаче на мене точно тези два дена са ми жизненоважни, знаеш ли кого съм поканил, известно ли ти е? Самата госпожица Петрушевска. *(пауза)* Тя, тя, същата! *(пауза)* Ами гледам да си оправя живота, че ако разчитам само на тебе... *(пауза)* Страхотна реклама за семейството ни, няма що! *(пауза)* Не зная, не ме интересува, ти трябва да го измислиш по някакъв начин, ти си мозъкът, ти си заместник-министърът, ти си депутатът, ти си кандидат-членът, мисли! Иначе всичко отива по дяволите! *(пауза)* Точно днес! *(пауза)* Пътуват? Към два? Значи имаш време. Ако се обадят от пътя, прати ги някъде, *(пауза)* Ами ще си стоиш в кабинета, не ми се оправдавай с Народното събрание, кажи там на някого да вдига ръка и за теб, аз ли да те уча? *(пауза)* Където искаш ги прати, в Японския ги прати, в Шератон ги прати, по дяволите ги прати, само не тук! С Никодимов, нали? *(пауза)* Ти му направи резервация, да не забравиш. И виж там, някоя секретарка... Знам, че се обслужва сам, да го наглежда, да не излезе, да го търсим пак с милиция из София. *(пауза)* Абе кротък, кротък, ама знае кога да развали всичко! *(пауза)* Ами тука съм, къде да съм. И действай, животът ми зависи от това, не разбираш ли за какво става въпрос... Чакам. *(затваря слушалката, на сцената излиза Ивайла с голяма чанта в ръка)*

ИВАЙЛА: Руска салатата, водка, рокфор, луканката е кюстендилска, смядовска нямаше... Ей, Ал, случило ли се е нещо?

АЛЕКСАНДЪР: Този път ме довърши. Нашият гениален баща. Пристига Шами.

ИВАЙЛА: *(сяда на стола)* Ти се шегуваш. Шами — тук?

АЛЕКСАНДЪР: Шами. Тук. Сега. Към два следобед.

ИВАЙЛА: Ама ваканцията им е чак през август, как така?

АЛЕКСАНДЪР: Имали някакво наводнение в лудницата, старият е, както винаги, в сесия и го изпраща директно тук. Точно днес, точно сега! Проклетата тъпа дивотия! Идиотщина! *(звъни телефона, той вдига слушалката)* Обадиха ли се?... Чакай, чакай, каква бета, какви са тези глупости!... Кой? Джеки? Какво видео?... Да, да бе, вярно, казах ти, обаче сега ми се запали главата, съвсем те бях забравил. Казвай сега!... *(пита Ива)* Какво е видеото?

ИВАЙЛА: Знам ли? Видео. Панасоник май.

АЛЕКСАНДЪР: Били две системи... Моля?... Ве-Ха-Ес и... Бетамакс.

ИВАЙЛА: Ами не знам, пише ли някъде?

АЛЕКСАНДЪР: Трябва да пише, виж отпред, дето влиза касетата.

ИВАЙЛА: Мисля, че се слага отгоре, *(влиза във вилата)* Пише — Ве-Ха-Ес...

АЛЕКСАНДЪР: А здрасти. И не стават, така ли? Никак няма да станат? *(на Ива, която излиза от вилата)* Няма да станат, системата била друга... Този бръмбар не ти ли даде касети?

ИВАЙЛА: Даде ми две. „Сталкер“ на Тарковски и „Отело“.

АЛЕКСАНДЪР: Тарковски! *(в слушалката)* Виж, Евгени го знаеш какво може да има... Е, донеси само звуковите... Знам ли, Битълс, Куин, Пърпъл, ти повече разбираш. По твой вкус, знам ли я какво слуша. Само побързай, не искам да те сварва тук, работата е деликатна, нали разбираш, *(затваря слушалката)* Сан Ремо, Челентано, язък! Друга система! Тръгне ли веднъж...

ИВАЙЛА: Ал, не се притеснявай. Голяма работа, Шами. Ти знаеш, не е буен, малко е чалнат, нищо лошо няма да направи. Ще го заведе в гората, за гъби, за ягоди... Може даже да стане по-интересно с него. Ще ни направи някой фокус...

АЛЕКСАНДЪР: фокуси! Ти не разбираш ли какво става? Шантав в рода! Наследствена обремененост...

ИВАЙЛА: Е, хайде, хайде! Няма да се жениш за нея, я!

АЛЕКСАНДЪР: Трябва да предвидим всичко, Ив. Всичко се случва. Човек не знае откъде ще изхвъркне златното птиченце. Аз

нямат ли право да го хвана? Най-важното сега е да свалим мацето. Без да жалим средства. Пък... ще видим по подир, както е казал Симеон.

ИВАЙЛА: Ама чакай, ти... сериозно ли...

АЛЕКСАНДЪР: Разбира се. Абсолютно сериозно.

ИВАЙЛА: А така! Ще се сродяваме с другаря Петрушевски.

АЛЕКСАНДЪР: Че защо не? Какво ми пречи?

ИВАЙЛА: Ума ли или образованието... Шантави фантазии!

АЛЕКСАНДЪР: Я, ако обичаш, по-спокойно! Без да ми вдигаш кръвното, поне ти! Какво, невъзможно ли ти се вижда? Че Невена Петрушевска е едно маце, като всички останали, защо да не ѝ завъртя главата, а, защо да не съм аз, защо трябва да е някой друг? Казват, слаби ѝ били ангелите, ще трябва да се побърза. Като си дойде един ден от Франция с докторска дисертация, ще е късно. Сега сме равни — тя студентка и аз студент. Само татенцата са в различни ешелони, обаче някой трябва да започне маневрата, нали? Защото ако чакам на него... Ей го сега, праща ми Шами — да ме провали!

ИВАЙЛА: Ами любовта?

АЛЕКСАНДЪР: Какво?

ИВАЙЛА: Любовта, казвам. Ешелони, маневри, всичкото това го приемам, ама нали ще трябва и някак да се понасяте, ако не друго, ще се наложи да живеете заедно, нали?

АЛЕКСАНДЪР: *(иронично)* Ах, любовта, щях да забравя! Голямата любов, вечната любов... Дрън, дрън, дрън! Цялата работа е в простото механично натрупване на хормони. Това отдавна е доказано и описано от учените. Колко пъти съм ти казвал да си го напишеш и да си го закачиш отгоре на бюрото: „Митът за романтичната любов е ужасна лъжа, едно нищо и остава да избираме дали да си останем цял живот нещастни, или да се разведем“ — край на цитата — Доктор Пек, най-големият американски...

ИВАЙЛА: Е, аз не съм завършила английска гимназия и не мога да ползвам твоите ксерокопия. На най-големите американски...

АЛЕКСАНДЪР: Ами като не можеш, питай. Вместо да си губиш времето с твоето „бръмбарче“ и да си гледкате руски филмчета за „голямата любов“.

ИВАЙЛА: Какво разбираш ти! Ядоса ме, ще те зарежа да знаеш! Сам си подготвяй партито, сваляй си мадамата по системата на американските доктори! Само гледай да не ти се завие свят!

АЛЕКСАНДЪР: Хайде, хайде, знам, че не си лошо момиче. Само дето си много наивно, не излизаш от възрастта... За твое добро ти приказвам, искам да ти помогна. Не че имам нещо против романтичните мечти и руските филми. Там нали психоанализата е забранена и има само „голяма романтична любов“ — собствен патент за отвличане на широките маси от проблемите им. Оттатък го правят с религия и секс... Но сега не мога да ти ги обяснявам тези работи, сега ми гори главата. Времето лети, оня пътува...

ИВАЙЛА: Добре де, Шами. Какво може да попречи Шами, той е добро момче, съвсем, съвсем безобиден. Даже е забавен. Ще се посмеем, ще ни покаже някой фокус...

АЛЕКСАНДЪР: Фокуси! Глупости. Ти знаеш, че съм се подготвил, знаеш, че имам система. Всяка игра си има правила, ако ги научиш — действа безотказно. Той е прът в моята игра, защото е непредвидим. А аз обичам да предвиждам нещата...

ИВАЙЛА: Да, да, да бъдеш Бог, знам. Много ти се иска.

АЛЕКСАНДЪР: Защо? Откакто науката доказа, че Бог няма, не ми остава нищо друго, освен да заема мястото му. Поне що се касае до собствения ми живот... Знам аз как... Само да не беше това идиотче...

ИВАЙЛА: Ама не си справедлив, все пак ти е брат.

АЛЕКСАНДЪР: И не ми го напомняй непрекъснато, моля ти се... Какво му е на него, той си е добре там, живота си живее, няма проблеми, няма амбиции, хранят го, на топло спи, грижат се за него, може да си фантазира колкото си иска, няма понятие какво значи житейски трудности, какво значи да се бориш за място под слънцето. Да си седи там, да си гледа щастливия живот, защо да разваля моя, кажи ми, какво съм му направил? Аз съм тук. От другата страна. Където животът е борба. И трябва да успее в тоя живот — със собствената си глава и със собствените си лакти. Нямам друг шанс... Или губиш, или печелиш, няма време за фантазии, трябва да се действа — нямаме избор. Наковалня или чук. Георги Димитров го е казал, на Лайпцигския процес.

ИВАЙЛА: Сега цитираме Георги Димитров?! Апропо, това го е казал Гьоте, ако не го е казал някой преди него. И не е особено вярно, то оправдава и фашизма...

АЛЕКСАНДЪР: Не знам, не знам, не ме интересува. Сега най-належащият проблем е Шами, нямаме време за дискусии. (хваща

слушалката на телефона, нервно набира веднъж, два пъти, три пъти)

ИВАЙЛА: Глупости! Който не искал да го мачкат, сам да започнел да мачка... Глупости! С такава философия трябва всички да се превърнем... на валяци!

II

Поляна в гората, тримата иманяри, шише с ракия, сланинка, хляб.

ПЕТЪР I: Та как ти беше името, момче?

ПЕТЪР III: Петър. Петър ме викат.

ПЕТЪР I: Бре не думай! Петър, значи. Ами ти тогава, Петърчо, се падаш трети номер.

ПЕТЪР III: Какъв номер?

ПЕТЪР I: Номерът на китайката. Гледай сега, аз съм най-старият, значи Петър Първи, колегата се пада Петър Втори, за теб остава Петър Трети.

ПЕТЪР III: Петър Трети?

ПЕТЪР I: За яснота. Защото излиза, че сме адаши тримата.

ПЕТЪР II: Така излиза.

ПЕТЪР I: Аз съм най-старият и затова си запазвам първия номер. Знаеш ли кой е Петър Първи, чувал ли си за него? Цар е имало на времето такъв, много велик цар, дето е създал Съюза.

ПЕТЪР III: Какъв съюз?

ПЕТЪР I: Съветския Съюз, кой друг. Допреди него руснаците не са имали държава и са се размножавали както дойде. Хаостично. И като дошъл Петър Първи, казал — туйто, хън-мън няма, правим държава и освобождаваме България от турско робство.

ПЕТЪР III: Айде бе!

ПЕТЪР I: Сериозно. Ти на училище не си ли ходил, това го учат в училище. Историята не ти ли е известна?

ПЕТЪР III: Ама аз много училище... такава...

ПЕТЪР I: Ясна работа, наш човек. Тоя ще излезе, дето ни трябва. Кака Мара казваше...

ПЕТЪР II: Аз много не й вярвам на твойта кака Мара.

ПЕТЪР I: А-а, не така. Кака Мара е стабилна, няма лъжа в нея. Стар човек, изпитан. На поп Миньо ятачка е била, не е шега работа.

ПЕТЪР III: На поп Миньо, на поп Миньо.

ПЕТЪР I: Дъртият много е знаел, на тебе ли да седна да разправам. Той и до Стената е стигнал и я видял. Само че бил вече

много стар да копае.

ПЕТЪР II: Ти от колко години ходиш по тия работи?

ПЕТЪР I: *(сочи Петър III)* Е колкото него бях, като тръгнах, да не съм бил и по-малък. Един дядо Стойко имаше, не знам дали си чувал. Дядо Стойко от Карабунар. Той е известен, голям майстор беше, много работи знаеше, гуцер да омагьоса можеше... Има петдесет и пет години, да не са и повече. Аз и в Духлата съм влизал и...

ПЕТЪР II: Аз съм по-млад от тебе и ти се чудя на акъла. Много дрънкаш. А в нашата работа се иска тишина. Защото се отдалечава, като чува гласове, по-дълбоко потъва, не знаеш ли?

ПЕТЪР I: Денем може! *(на момчето, взело шишето)* Ти не, ти си малолетен. Денем няма кой да чуе, гяволчетата спят. Като се мръкне, тогава виж, трябва да е тихо, тогава да не си шукнал. *(на момчето)* Чуваш ли, да не си шукнал!

ПЕТЪРШ: Няма. Дай малко сланина.

ПЕТЪР I: На, яж. И си опичай акъла, че сега ти ще ни водиш.

ПЕТЪР III: Аз да ви вода? Че къде?

ПЕТЪР I: Това не знам. Кака Мара те даде да ни водиш. Чалнат трябва да е, казва, трима да сте. Чалнат за кадем. Ти нали си чалнат?

ПЕТЪР III: Че сигурно съм чалнат, знам ли, на мене нищо не ми е като на хората. Баща ми рано умря, на три години съм бил. Ама го помня, много добър човек беше, много ме обичаше, все ме галеше, шоколад ми даваше, портокали. Ама на, умря. И после майка ми се жени един-два пъти и все ме биеха. Напият се и бият. За какво не знам, ама яко бият. И по главата. Като се ядосат, не подбират — с каквото хванат, с него бият — чехли, колани, закачалки — бият. Докато повърна кръв. И съм повръщал. А после бият защо съм повърнал. Където сварят, по задника, по гърба, по главата. После докторите казаха — ударен съм бил по главата, затова не ми вървял първият клас — ей никак не вървеше, другите да четат се научиха, аз още буквата А не мога да запомня, все различна ми се виждаше, проклетата буква, нея като научих, тръгна някак си. А майка ми им вика на докторите де — падна, вика, като малък от люлката, тогава сигурно си е ударило главичката горкото, а може и вярно да съм паднал, не знам, обаче знам, че биеха и като ме биеха, ме удряха по главата и викаха „простак, тъпак, идиот, ще ни побъркаш!“ И аз не знаех какво, ама все аз крив излизах да ме бият толкова много, и като дойде чичо Стефан, и иска да

ме вземе, казва — недей ма, Гино, утрепахте детето, и оня, третият мъж на майка ми, много беше як, Борис се казваше, и като скочи, като извади ножа — много хубав нож, ловджийски, все казваше — гледай го хубаво, ако не слушаш, с него ще те заколя, да знайш, и вика — пусни сина ми, че кръв ще се лее тука и не ме плаши с никакви милиции, момчето си е наше, тук ще остане, ти да си гледаш работата, ама се размина боят, щото седнаха, па се напиха, ама не ме биха него ден, и после казва учителката, специално училище трябвало за такива като мене и пак карах първи клас, ама там учителките добри, имаше една Русева, много добра тая Русева, все по главата ме галеше и ме сресваше, и все ми казваше — ще се оправииш, ти си умно дете, аз вярвам, не може да не се оправииш, и ми даваше шоколад, и буквите научих бързо, обаче умря, а другите учители, и те бяха добри, ама не като нея, и като научих таблицата за умножение, Манол, дете живееше с майка ми, като я заряза Борис, казва — айде стига вече учение, няма да те правим професор я, що не взема да те науча занаят, а той е тенекеджия, Манол, те с майка ми не се и женеха, ама все ме караха да му викам татко, обаче аз, нали съм удрял по главата, и занаятът труден ми се видя, все накриво удрям с чука и не става и не става, и той така вика — от всяко дърво свирка не става, че тогава ме прибра баба Мара, тя е добра, аз ѝ помагам туй-онуй, тя пенсионерка, че и моята пенсия прибира, с майка ми имаше тогава малко разправия, обаче тя тогава се мъкнеше с оня, Димитър, и той ѝ казал — да го разкараш туй нещо от къщи и те вземам, та останах при баба, тя не ми е същинска баба, на свако ми майка, обаче свако нали няма деца и тя все вика — на внуце да се зарадвам и аз, мен иначе ме бива да прекопая градината, съчки туй-онуй да донеса, дърва да нарежа много ме бива, че ме викаха у комшията да нарежа и си платиха хората, десет лева ми платиха и съм ги скътал, като се съберат повечко, един кат дрехи да си купя, че все вехто и все кърпено нося, откак се помня, ама те дрехите скъпи, пък никой не ме вика за работа, то добре, че баба Мара ми изплете един пуловер, длъжък, да ми пази топло, ама и той се вече поокъса, защото аз много по гората ходя...

ПЕТЪР I: А така. Ходиш по гората, значи.

ПЕТЪР III: Че ходя, какво да правя. Някой път по работа, съчки, гъби събирам, туй-онуй, друг път ей така си ходя, да ми е хубаво.

ПЕТЪР I: А така, хубаво ти е.

ПЕТЪР III: Хубаво ами. Ей тъй, дървета да гледам.

ПЕТЪР I: Ти си, който ни трябва. На такива се откриват тайните. Защото са безопасни.

ПЕТЪР III: Че какви тайни?

ПЕТЪР I: Петърчо, Петърчо, само да ни слушаш, мойто момче, ще видиш чудеса. Ей тук, в пущинака. Ще се смаеш. Милионер ще станеш, през София с Мерцедеси ще се разхождаш, Тодор Живков ще ти завиди. Пълен с пари. Влизаш в най-големия магазин, в ЦУМ, да речем, дето продават дрехи и си купуваш каквото си поискаш, целия магазин можеш да купиш, барабар с продавачките. Само да ни слушаш, момченце, само да ни слушаш.

ПЕТЪР III: Абе хора, какъв ЦУМ, какви Мерцедеси, вие шашнахте ли се, какво, че вие по-чалнати от мен ще излезете бе, с тези глупости, дето ги дрънкате... Я дай още малко сланинка и... такова, една глътчица, аз не съм толкоз малолетен, колкото изглеждам, туй от това, че са ме били по главата, да не раста.

ПЕТЪР I: На, момченце си, да не ти стане нещо.

ПЕТЪР II: Виж какво сега, момче, ние тебе те взехме за една работа, хем да ни помогнеш, хем да си оправиш живота и ти. Накрая делим поравно. При нас няма лъжа, трябва честно — иначе се обръща срещу нас и става лошо, с такива работи шега не бива. А туй дето можеш да станеш милионер, вярно е, можеш. Я ми кажи сега, твоята баба разказвала ли ти е нещо... За Миньо попа, например?

ПЕТЪР III: А-а, за жълтиците на Митхад паша. Знам. Баба даже е видяла една жълтица от тях, тъй, в ръка я държала. И павура е виждала, на поп Миньо павура, целия от злато, попа все с него си го носел. Защото е магьосан, разправяше баба, много работи можел да прави, вода намирал, злато къде има закопано... Тя го е виждала поп Миньо на времето, приказвала е с него, кафе му е варила — с две лъжички захар и една щипка сол — както го пие цар Борис.

ПЕТЪР II: Това добре. А нещо за Стената да ти е разправяла?

ПЕТЪР III: За стена не се сещам, може и да е разправяла нещо... Виж за златото на Митхад паша, как го намерил попът и как го заровил пак, като разбрал, че ще умира... Абе, вие да не сте тръгнали златото да търсите, а? На Митхад паша златото?

ПЕТЪР II: А за Коня? Разправяла ли ти е за Коня?

ПЕТЪР III: А, разправяла е, разправяла е. Те много коне са имали на времето, като момиче още е яздила.

ПЕТЪР I: Аха, яздила значи.

ПЕТЪР II: Ти, както те гледам, и за Александър Македонски не си чувал!

ПЕТЪР III: Ами...

ПЕТЪР I: Ами! Виждаш ли, като не знаеш историята. В нашата работа не може историята да не знаеш, без история си заникъде. Най-големия пълководец на света, македонския цар — хич да не си го чувал, бива ли?

ПЕТЪР III: Ама той цар ли е бил?

ПЕТЪР I: Цар ами. По него време цялата земя е била негова, целия свят завладял. Тука дето стоим пак негово е било. Велик, могъщ, голяма работа. Обаче, не щеш ли, един ден ляга болен. А в София нали знаеш минералните бани, те от онова време са, дето сега са ги сложили по подлезите, на времето са били така, ачик, да може кой откъде дойде да се лекува. Чул Александър Македонски тая работа и заповядал да го дигнат с носилката и право в София, натопил си само краката и рипнал, такава е била чудодейна по него време водата. Какво чудо е тази вода, викнал, трябва по цялото царство да се знае, кой каквато болка има, да си я измие тука! И храм трябва да се вдигне на тая вода, задето боговете такава вода са дали на хората, от благодарност един вид, голям храм. А вътре в храма — статуя, моя статуя, казва три метра висока, пет метра дълга, цялата от злато — с изваден меч, на кон!

ПЕТЪР II: Така, така, на кон.

ПЕТЪР I: Да се помни кога съм болен бил и как съм се изцерил. И събират тогава всичкото злато от Македония и почват да правят статуята. Коня направили, Александър Македонски не могли, защото нямало откъде да гледат — той като рипнал на крака, грабнал меча и се втурнал да си довършва работата, да завладява света. Ама било уговорено на Еньовден да се върне на извора, да си опресни силите. И ония решават да го изненадат, товарят коня на една талига — едно време не е имало коли — само талиги, и асфалти не е имало, римски пътища само, ти римски път виждал ли си?

ПЕТЪР III: Не съм.

ПЕТЪР I: Какво ли си виждал ти. Такива, от камъни, хиляда, две хиляди, три хиляди години стои и не помръдва, не е като сегашните

асфалти, нацъфкани като юфка. Що работи има край тези римски пътища, що имане лежи заровено и чака някой да го изрови... Та такър, такър по пътя, тръгнаха те с каруцата да карат коня насам, били го увидели със слама, демек — слама караме, да не се усетят разбойниците. Много разбойници е имало по пътищата него време, пълно е било.

ПЕТЪР II: *(мрачно)* Сега са повече.

ПЕТЪР I: Че и хитри, лесно не можеш ги излъга. Тука по тия места е върлувала на Кара Петко четата. Таман застанали на пусия и чуват каруца трополи по пътя. Със слама натоварена. Ама по трополенето усеща Петко, не ще да е слама то, нещо тежко карат. И тогава...

ПЕТЪР II: Заседяхме се нещо, заприказвахме се, не така, не отведнъж. Айде прибирайте и да тръгваме — път ни чака.

ПЕТЪР III: Далече ли е?

ПЕТЪР I: Кое?

ПЕТЪР III: Ами това, дето го търсим?

ПЕТЪР I: Че знам ли го! Може и да сме седнали върху него и после месец да обикаляме, без да го намерим. Важното е да можем да го видим.

ПЕТЪР II: Стената, Стената трябва да намерим. Защо сме те взели!

ПЕТЪР III: Защо?

ПЕТЪР II: Защото можеш да я видиш, затова. Само улав като тебе може да я види, тя не се показва на всекиго, тази стена.

ПЕТЪР III: Ами аз като не зная как изглежда?

ПЕТЪР II: Никой не знае.

ПЕТЪР III: Че ако е така, как ще стане да я позная? Нещо като зид ли е, като дувар ли, като ограда ли?

ПЕТЪР I: Казва ти се — никой не знае, невидима е тя, може през нея да минеш и пак да не я видиш, от тебе се иска само да гледаш.

III

Отново пред вилата. Алек на телефона. Джек изважда от една чанта касети и ги трупа на масата.

ДЖЕК: Битълс — за всички случаи става, Би Джииз — по-стари работи, по-нови работи, Мелъди, Юрая Хийп — не знам дали ще й хареса, мина им модата, Пинк Флойд, Куин — Една нощ в операта — не може да не й хареса, пак Куин, Дийп Пърпъл, Ирпшън, това какво е? И аз не знам, взел съм го по погрешка, нищо не пише.

АЛЕКСАНДЪР: Да, да, тук съм, разбира се, къде другаде ще съм, чакам те да вдигнеш, казвай сега... Не са се обаждали. Виж какво, ти имаш познати в КАТ, да ги спрат някъде по пътя, да му кажат на Никодимов... Знам, знам, че е черен курс, вярно не става. Ама като ми се изгърсят, какво да ги правя... Добре, добре, гледай си сесията, аз пак ще се оправям, както си знам! *(затваря телефона)*

ДЖЕК: Български искаш ли? ФСБ, Диана Експрес... А от певците...

АЛЕКСАНДЪР: Знам ли я каква музика слуша... Да не излезе... Ти нещо класическо имаш ли? Така, за всеки случай?

ДЖЕК: Имаше една касета. „Малка нощна музика“ от Моцарт. Ама не съм я взел, не си казал...

АЛЕКСАНДЪР: Нещо по-голямо имаш ли?

ДЖЕК: То не е малко, музиката де, само така й е името. *(от вилата излиза Евгени, носещ видеомагнетофон, следван от Ивайла)*

АЛЕКСАНДЪР: *(на Евгени)* Ти нямаш ли нещо класическо?

ЕВГЕНИ: На видео ли?

АЛЕКСАНДЪР: Видео, аудио, имаш или не?

ЕВГЕНИ: Старите имаха нещо. „Травиата“ ли, нещо такова. На плочи.

АЛЕКСАНДЪР: Е, грамофон тука нямам, карай, остави. С Ива се разбрахте, нали?

ЕВГЕНИ: В четири ще я взема.

ДЖЕК: Том Джонс, Клиф Ричард, Сара Леандър.

ИВАЙЛА: *(на Евгени)* И ще вземем Шами, нали? Ако дотогава нищо не се уреди.

ЕВГЕНИ: С Шами нямаме проблеми. Той е много интересен обект за изследване, изразява се в знаци. Нали знаете, че се занимавам със семиотика, науката за знаците.

АЛЕКСАНДЪР: Това нещо психиатрично ли е?

ЕВГЕНИ: Не, не, разглежда комуникацията като сбор от знаци и изследва тези знаци. Семиотика.

АЛЕКСАНДЪР: Аз обичам знаците да са парични. Останалото е идиотика.

ИВАЙЛА: Алек!

АЛЕКСАНДЪР: Добре де, добре, *(на Евгени)* Ако има нещо, извинявай, запалила ми се е тука главата.

ЕВГЕНИ: Няма нищо, тя у нас тази наука още не е официално призната, може и да я забранят...

АЛЕКСАНДЪР: Обаче, ако Шами ти е полезен за изследвания, готов съм една седмица да ти го отстъпя!

ДЖЕК: Ривайвълс, Демис Русос, Мирей Матьо.

ЕВГЕНИ: Най-големите специалисти са българи.

АЛЕКСАНДЪР: Какви специалисти?

ДЖЕК: Джон Ленън и Йоко Оно. Това е еротично.

ЕВГЕНИ: По семиотика. Живеят във Франция.

АЛЕКСАНДЪР: *(на Джек)* Стига вече. Това тук за един месец не можем да го изслушаме.

ДЖЕК: Добре, спирам. Сега да я нося ли оная музика?

АЛЕКСАНДЪР: Коя музика?

ДЖЕК: Малката. Нощната. От Моцарт.

АЛЕКСАНДЪР: А не, вече няма време, и без това много се забавихме, сега изчезвайте, ако обичате.

ДЖЕК: Изчезваме, изчезваме.

ЕВГЕНИ: Да те закарам ли?

ДЖЕК: С Трабанта ли си?

ЕВГЕНИ: Ами да, то тежи, туй чудо, *(излиза с Джек)*

АЛЕКСАНДЪР: Да не забравиш за четири, ей.

ИВАЙЛА: Абе ти... Хората ти правят услуга, а ти се държиш с тях, сякаш са ти слуги.

АЛЕКСАНДЪР: Сега само това липсва, да започнеш да ми четеш проповеди! Ако ви слуша вас, човек трябва да вземе един пистолет и да се гръмне, не знам кога ще поумнеете, да започнете да разсъждавате и да правите заключения. В системата на социалните човешки взаимоотношения хората се оценяват по това, което можеш да вземеш от тях, не по онова, което сами са готови да ти дадат. Това е наука, моето момиче, и се нарича психология.

ИВАЙЛА: Знаем, знаем, учили сме и ние малко.

АЛЕКСАНДЪР: Ами като сте учили, внедрявайте, използвайте в живота, извличайте дивиденди. Иначе каква е ползата от цялата тази информация, с която си натъпкана? Ако не успееш да я реализираш в своя полза?

ИВАЙЛА: И да я направя пари?

АЛЕКСАНДЪР: Пари! Кой ти говори за пари! Просто човек трябва да мисли с главата си и здраво да стъпва на земята с краката си, не наопаки. Да се ориентира трябва, по генералната посока на циклоните! Ето Евгени да вземем, например. Любовта е сладко нещо, само че не виждаш ли накъде вървят работите? Баща му бавно, но славно върви към изпадане в немилост, най-много след месец няма да е кандидат-член на Политбюро, не виждаш ли. Аз ли да ти казвам, че тогава ще стане неудобно даже да се приказва с Евгени, не да се гушка в креватче, ще му остане само видеото, да си гледа щуротиите, дето ги е записал.

ИВАЙЛА: Ти си бил циничен.

АЛЕКСАНДЪР: Повярвай ми, искам ти доброто, нямам ли право да спася сестра си?

ИВАЙЛА: Благодарим за спасението, много сме трогнати, дойде ни ума в главата, ставаме ветропоказатели.

АЛЕКСАНДЪР: Не се подигравай, тук ветровете са силнички, ако не се завъртиш навреме, току-виж те пречупили. Какво да правим, като сме се родили по върховете, за добро ли, за лошо ли, силни ветрове ще ни духат. И не трябва да се навеждаме, че ще ни смачкат онези, дето ни завиждат... Това ни е жребият, това са ни залозите, ще трябва добре да ги разиграем. Един живот живеем! Ще трябва да го изживеем достойно. Да не ни е яд утре за пропилените шансове. Че знае ли човек — задал се е пленум, да не стане някой гаф с дъртия, че

тогава ще е късно... Евгени как изгърва влака — кой можеше да
повярва... Пък ти — любов!

IV

Стръмна пътека в гората. Шами, Никодимов, натоварен с куфар.

НИКОДИМОВ: Чакай, чакай да си поема въздух. Тая твоя пътека ми взе здравето. Чакай малко.

ШАМИ: Нали? Направо нагоре? Нали бях прав? Аз я поръчах такава — никой не я знае. И няма да я научи, да не я покажеш на някого! Тя си е специално за мен, тази пътека. Ей сега като минем — и ще изчезне. Защото не съществува. Тя ми е подарък от измисленото.

НИКОДИМОВ: Добре, добре. На мен пък ми взе здравето тази твоя пътека. И освен това се притеснявам свалих ли чистачките...

ШАМИ: И да не си помислил! Ти вече не можеш да се върнеш оттук — ще изчезне и ще се намериш заплетен в тръните.

НИКОДИМОВ: Аз и не мисля да се връщам сега. Само се притеснявам. Майната им на чистачките, по-важното е да те предам лично.

ШАМИ: Да те предам лично трябва. На пътя. Той ще те заведе при колата ти. Инак какъде си? Кола да караш можеш, да виждаш — не можеш, току-виж си се загубил.

НИКОДИМОВ: Е добре де, аз пък на бас се хващам, че ще си сляза пак по тази пътечка, като те оставя и пътечката ще си бъде пак тук и ще ме заведе право при колата, където я оставихме, пък ти си приказвай каквото си искаш.

ШАМИ: Не можеш да я накараш да те заведе, където искаш. Знаеш ли, къде може да й хрумне да те заведе? Че тя в Япония може да те заведе, ако реши да се пошегува. И какво ще правиш там? Нито езика знаеш, нито японски пари имаш! (*смее се*) Не се шегувам, ако тръгнеш сега надолу, там, на края, ще е пълно с японци. С дръпнати очи. И ядат ориз от панички. И се смеят всичките: Никодимов, Никодимов, дето не може да накара пътечката да го изведе, където иска, а тръгва, без много да му мисли. Даже виждам един, с добро сърце, подава ти и на теб паничка с ориз. Поне да не си гладен, както не знаеш езика и пари нямаш по средата на аутобана от Токио за Киото!

НИКОДИМОВ: Добре де, добре, нека се смеят японците, смехът е здраве. Чакай да седнем, че искам да запала една цигара... Ух, че се уморих, има ли още много?

ШАМИ: Ако искаш малко да я отрежа в горния край и ще стигнем по-бързо. Заради теб. Защото ти лесно се уморяваш, не владееш издигането. А така пътеката няма никакъв смисъл за теб. Щом не можеш да я използваш правилно, само ти пречи, затруднява те.

НИКОДИМОВ: Ами вади ножиците тогава и режи, няма да ти противореча, аз съм уморен човек, откъде да знам, че тук има такива стръмноти. Виждаш, че...

ШАМИ: Няма.

НИКОДИМОВ: Какво няма?

ШАМИ: Освен пътеката, тя единствена е така измислена. Тя е стремително издигане, ако можеше да използваш силата ѝ, щеше да полетиш.

НИКОДИМОВ: А, не ща да летя аз, не ми трябва, ще ми се завие свят... *(поглежда часовника си)* А така, стана обяд. След три часа трябва да съм в София. И дано някой не ми забележи чистачките...

ШАМИ: Днес ще вали. Непременно ще вали.

НИКОДИМОВ: Откъде знаеш?

ШАМИ: То е толкова лесно. Днес ще се случи нещо. Затова ми трябваше точно такава пътека...

НИКОДИМОВ: И какво ще е случи?

ШАМИ: Нещо силно. Силата се събира, освобождава небето и завалява дъжд.

НИКОДИМОВ: Сигурно е така, щом казваш.

ШАМИ: Тя е специална, тази пътека. Направил съм я по една рецепта. Веднъж видях сън и ето — имаше пътека. Къде мислиш ще тръгнем, ако излезем оттук?

НИКОДИМОВ: От гората ли?

ШАМИ: От гората? Нека да е от гората, ако искаш. Къде излизаме?

НИКОДИМОВ: На пътя излизаме. Асфалтовия. Дето хората са го направили да не се врем из шубраките.

ШАМИ: Хората! Хората асфалт могат да направят, ама път — никога!

НИКОДИМОВ: Както искаш го наричай. За мен е път, много хубав. Знаеш къде ще те заведе и за колко време. Стига знаците да са си по местата.

ШАМИ: Ако не искаш да отидеш далече, ако никъде не искаш да отидеш, може и по асфалта да тръгнеш.

НИКОДИМОВ: Тук си прав, далече не можеш да стигнеш. Ама то с искане само не става, аз, ако ме питаш, знам къде да отида, обаче не пускат, това е. Ти знаеш ли колко взема един шофьор в Западна Германия? И това, дето го кара, е кола... сама си върви. Сервизите му сервизи, обслужването му — обслужване, кеф ти е да работиш. Тук си караш Ладата, сам си си монтьор, сам си си техник... Ей!

ШАМИ: Какво?

НИКОДИМОВ: Ами тази твоя пътека май свърши.

ШАМИ: Свърши.

НИКОДИМОВ: Че как така ще свърши внезапно? В храсталака? Може ли да има пътека, която никъде да не извежда?

ШАМИ: Никъде да не извежда?

НИКОДИМОВ: Ами всяка пътека трябва да извежда някъде. Пътеката трябва да свързва две неща, вили ли, градове ли...

ШАМИ: Храсталаци ли...

НИКОДИМОВ: А не, не, между два храсталака не може да има пътека, това са глупости, тогава излиза, че пътеката никъде не извежда.

ШАМИ: Че храсталакът никъде ли е?

НИКОДИМОВ: Ами да не би да е някъде? Никъде е, разбира се, абсолютно никъде. Каква е ползата от него, от храсталака? Никаква. Няма пътека без цел, иначе просто няма смисъл.

ШАМИ: Как така няма смисъл? Смисълът е в стремителното издигане и внезапното завършване. С един красив, великолепен храсталак. Иначе няма да го видим, ще се издерем на него, тръни ще останат по дрехите ни и пак няма да го видим. Освен ако е на края на пътеката. Ами да, на мястото на целта, дето я търсим на края на всяка пътека. Все търсим цел, а? Обаче ако имаше цел, пътеката нямаше да може да ни изведе никъде, като асфалт щеше да стане. Истинската пътека никога няма цел.

НИКОДИМОВ: Аз, разбира се, не ти противореча, сигурно си прав, ти обичаш така, с алегии да се изразяваш, няма да седна да

споря с теб, не съм философ, аз съм шофьор, аз обичам пряката реч. И ще ти се моля пряко и ясно да ми речеш къде ме доведе тука в този пущинак, дето уж най-прекият път щеше да е, а никакъв не се вижда да свършва. Ако си си направил майтап, дай да се връщаме, докато не се е стъмнило. Имам още много работа, разбираш ли ме? Не че не искам да си играя с тебе на партизани и стражари, ама нямам време. Имам работа, с тази работа изкарвам пари да си храня семейството. Ей сега трябва да те доставя и да въртя обратно, сесията ще почне след половин час, длъжен съм да чакам до разпореждане, понякога за половин час свършват, какво толкова има да му умуват, по-умните вече са го измислили, дават им решението, вдигат ръка и готово, и колата трябва да чака, нали...

ШАМИ: Добре, стана ми жал за теб. Не си виновен ти. Не знаете да видите простите неща, вие търсите все сложни неща за гледане, нещо, ако ви дойде прекадено просто, обличате го в сложности и тогава го съзерцавате старателно... Път, асфалтов, тук-там с дупки, но и те не го спасяват, те са си негови... Ето я пътеката, бе, Никодимов, как не можа да я видиш, заобикаля храсталака и продължава нагоре, как така не я видя — нищо и никаква пътека, най-проста пътека... Измислена. Ето там, нагоре!

V

Пред вилата. Невена, с чаша в ръка, седи на едно от градинските кресла, Александър се занимава с касетофона.

НЕВЕНА: Лятна резиденция, така да се каже... Много е мило, много! Малко височко, но пък какъв изглед — страхотен! Дървета, дървета... Обожавам дърветата! Никога не ми вярват, като разказвам колко дървета има в Париж, всеки казва — Булонския лес... Ако те задоволява Парка на свободата, ще те задоволи и Булонският лес, също толкова изкуствено, само повече комерсиализирано, много повече. Тук има толкова неща, които все още не се продават, това е очарователно!

АЛЕКСАНДЪР: Обаче Париж си е Париж! Столицата на Европа. Там, разбира се, възможностите, интелектуалната среда, културният живот...

НЕВЕНА: Плас Пигал, голите кабарета... Столица на Европа, казваш? Нямах си представа каква мръсотия е Париж. Улиците, въздуха... И навсякъде кучета, кучета, кучета! Да, да, кучетата са повече от хората и замърсяват, да знаеш как замърсяват, кметът има големи трудности, искаше по едно време да въведе данъци както за леките коли, но тогава пък скочиха природозащитниците, зелените се намесиха, изобщо — пълна каша. Ако знаеш колко трудно е там да се проведе някакъв закон! Сетне, цялото това бързане, целият този шум, грозни шарени реклами по старинните сгради, улични художници, проститутки... Имидж! Сена да видиш в какво състояние е — аз никога не бих си натопила и пръста в такава мръсотия, не можеш да й определиш цвета... Да не говорим за Айфеловата кула, най-излишното нещо в Европа, най-скъпия кич... Единствено Нотр Дам, единствено там си струва човек да влезе и то рано сутрин, когато не са нахлули още туристите, аз там си уча за изпит, ако знаеш високите колони каква медитативна атмосфера създават...

АЛЕКСАНДЪР: Какво искаш да чуеш?

НЕВЕНА: Ами не знам, нещо нежно. Вивалди, например, или Корели... Или нещо за орган...

АЛЕКСАНДЪР: Е, трябва да те разочаровам. Музикалните ми интереси се простират, така да се каже, в друга област.

НЕВЕНА: Ама не се притеснявай... Понеже говорехме за катедрали... В Нотр Дам често ходя да слушам орган. И ми е наблизно — една спирка с метрото. Там живее един познат художник, ателието му е точно срещу западното крило, само си отваря прозореца и си слуша концерти — страхотно е, веднъж му позирах и през цялото време слушах Бах... Хубава картина стана, продаде се за десет хиляди франка на един есенен салон, това е около две хиляди долара, не е кой знае какво, но все е нещо.

АЛЕКСАНДЪР: И той ли е българин?

НЕВЕНА: Алжирец. Но бял, по-бял от мен, казва се Жил, потомък на французи, разбира се, нали беше тяхна колония.

АЛЕКСАНДЪР: Лице като твоето сигурно трудно се рисува.

НЕВЕНА: Защо, какво му е на лицето ми?

АЛЕКСАНДЪР: Необикновено е. Неуловимо. Няма да ти кажа — красиво, това е банален израз, някак особено е. Имаш излъчване някакво, ако не е успял да го предаде, нищо не е постигнал.

НЕВЕНА: Жил ли? Е, то не беше точно портрет... Макар той да казваше, че било по портрет от портрета. Картината беше определено интересна. Изобразяваше идеята му за мен, за жената въобще и за света, затворен в тази жена. Жил е философ в рисуването, той е като Дали, без да е сюрреалист, в мисленето само, в трактовката си на изкуството. Той смята, че в загатването на жената, точно така се изразява, в загатването, се крие целият свят. Лежа, покрита с небесносин тюл, леко извърнала глава настрани, формите — по-скоро загатнати, пясъчна консистенция, дълги коси се спускат, дублират фигурата, сливат се със сянката си, краката изчезват постепенно, сякаш се разтварят във въздуха — в десния край една съвсем конкретна ръка повдига синьото покривало. Наситено синьо небе с подобни на облаци митични фигури — и те загатнати — в по-светло синьо и бяло — нещо като Персей и Андромеда (пак аз позирах за нея) и много-много други, неразличими на пръв поглед и точно над фигурата ми — безпощаден черен хоризонт, дебела релефна линия, категорично разделяща двата свята, все пак засегната — на едно място — от свличащия се хитон на Андромеда. Нещо интересно се получи — Жил го нарече Мелоди пур ла флют. Жил смята, че всяко нещо има собствен тембър, може да се

символизира от някакъв музикален инструмент. Винаги дава на картините си музикални названия. Годеницата му е музикантка.

АЛЕКСАНДЪР: А, има си годеница...

НЕВЕНА: От година или повече. Но не бързат да се женят. Нали разбираш, художниците са малко бохеми. Духът на Париж, Мюрже...

АЛЕКСАНДЪР: И все пак, ако ти се слуша нещо по-леко...

НЕВЕНА: Остави, остави, толкова е приятно така. Нека послушаме тишината... А тя се оказва пълна със звуци. Птичките, вятърът в листата. Така обичам планинския въздух. Искаш ли една цигара?

АЛЕКСАНДЪР: Чакай, чакай, аз съм се подготвил. Ивче, къде изчезна, ще прием кафе. И кафемелачката, ако обичаш! *(на Невена)* Старинна немска кафемелачка с чекмедженце. От дървото ли, не знам, но кафето придобива някакъв специален аромат, ще се увериш сама.

ИВАЙЛА: *(излиза с поднос — кафе, кафемелачка, цигари)* Дано съм Ви улучила. Какво пушите?

НЕВЕНА: Мислех, че сме на ти. Моля ти се, без официалности. Ще взема Кент, благодаря.

ИВАЙЛА: И аз. *(запалват, Александър меле кафе)*

НЕВЕНА: Хубаво е тук, спокойно, тихо... Само който се търкаля ежедневно в суетата на такъв голям град като Париж, може напълно да го осъзнае. Човек си мечтае за малко тишина, да се зареди със спокойствие, да може да посрещне новата атака на шума.

АЛЕКСАНДЪР: Да, да, шума. Той разбива нервната система...

НЕВЕНА: Седим си тука, пушим си цигарките и нищо не правим. Има нещо хубаво в това ориенталско долче фар ниенте. Социализмът осигури на хората възможност да мързелуват. Оттатък секундите са левчета — зън, зън, зън, всеки е хукнал нанякъде, всеки има неотложна работа, не можеш да седнеш едно коняче да изпиеш с някого в някое от прочутите парижки кафенета. Е, ако си студент, сядаш, но се чувстваш някак неловко... Ами да, наоколо само чужденци — французите си имат работа. Не, не, Париж вече не става за удоволствие... И Айфеловата кула стърчи глупаво по средата, толкова глупаво, че на човек му идва да скочи от нея! Е, шегувам се, шегувам се. Ако знаете, обаче колко ми липсва там това ориенталско да няма какво да правиш, да няма закъде да бързаш, да се отпуснеш, да

се слееш с нещо, не знам как да го нарека, с усещането, че живееш, със самия себе си.

АЛЕКСАНДЪР: Всеки търси това, което му липсва.

ИВАЙЛА: Турско?

НЕВЕНА: Да-да, разбира се, турското кафе е по-естествено, отговаря на средата. Човечеството се е обградило с веригите на техниката, не може да диша от еспресо-машини, видеомагнетофони, уредби, боже мой колко съм ги насъбрала и тук, и там и какво? Вече като видя нов каталог — почва да ми се повдига. Мелничката ви е страхотна, моите са в турски стил, е — и електрически. А купувам само мляно кафе. Нещо истинско, земно, да послушаш тишината! *(звукова атака от птичи песни, някъде изотдолу излизат Шами и запъхтяния, с кувара в ръка, Никодимов)*

ШАМИ: Стигнахме!

VI

Пълна тъмнина. Чуваме само гласовете на иманярите.

ПЕТЪР I: Ей... Ей, що е толкова тъмно, бе? По това време на пиесата трябваше да е някъде към обед.

ПЕТЪР III: От тази страна на гората винаги е тъмно.

ПЕТЪР I: Чудна работа, не напипвам дървета. А трябва много нагъсто да са.

ПЕТЪР III: Няма дървета.

ПЕТЪР II: Как така няма дървета?

ПЕТЪР III: Няма. Затова е тъмно.

ПЕТЪР I: Затова е тъмно?

ПЕТЪР III: Ако имаше дървета, слънцето щеше да се покаже през клоните.

ПЕТЪР I: Как може гора без дървета?

ПЕТЪР III: Тази гора е без дървета.

ПЕТЪР II: Абе къде си ни довел ти?

ПЕТЪР III: Не знам. Нали казахте да не знам къде ви водя.
(пауза)

ПЕТЪР I: Ти преди това... сам идвал ли си тука?

ПЕТЪР III: Па идвал съм. Много пъти съм идвал. Тук е спокойно, тихичко е някак си.

ПЕТЪР II: Спокойно?

ПЕТЪР III: Ами да, спокойно, никой не те притеснява. Е, тъмно е, вярно, но затова пък можеш да седнеш.

ПЕТЪР I: Как да седнеш, като нищо не виждаш.

ПЕТЪР III: Ами така, за сядане очи се не искат. А че е тъмно — нищо. В тъмнината е по-интересно, очите започват сами да си измислят. А то, измисленото, е по-хубаво от истинското. И по-ярко, някак, по-цветно.

ПЕТЪР I: Не знам, аз виждам по-добре на светло. Имаш ли кибрит?

ПЕТЪР II: Имам. *(по звука разбираме, че се запалва клечка кибрит, но не я виждаме)*

ПЕТЪР I: Какво е пък това сега?

ПЕТЪР III: Какво?

ПЕТЪР I: Ами клечката не гори.

ПЕТЪР III: Как да не гори, гори си тя, внимавай да не се опариш.

ПЕТЪР I: И как гори, като не свети?

ПЕТЪР III: Вярно, не свети. От тая страна на гората нещата не светят. Не са се научили.

ПЕТЪР I: Ох!

ПЕТЪР II: Какво стана?

ПЕТЪР I: Верно, опари ме.

ПЕТЪР II: Абе къде си ни довел ти?

ПЕТЪР I: Ей момченце, ти пътя за назад знаеш ли? Тук мястото е зловещо, не е хубаво това място, ей!

ПЕТЪР II: Надънихме се баш на поп Миньо в павура!

ПЕТЪР I: Момче, момче, чуваш ли, бе? Хем да ни измъкнеш оттука, а? Ти нали си бил вече и пак си излизал?

ПЕТЪР III: Излизал съм.

ПЕТЪР II: Как?

ПЕТЪР III: Не знам. Ако мислиш как, няма да излезеш. *(пауза)*

ПЕТЪР II: Абе къде си ни довел ти?

ПЕТЪР III: Не знам, искахте накрая на света.

ПЕТЪР I: До края искахме, не оттатък. До стената само. Ти стената видя ли я?

ПЕТЪР III: Стена не видях. Сега ще гледам, белким видя. *(цвилене на кон)*

ПЕТЪР I: Тихо, чухте ли, кон процвили. Той беше! Конят!

ПЕТЪР II: Тук не ми трябва ни кон, ни дявол! *(мучене на крава)*

ПЕТЪР I: Крава! *(бухане на бухал)* Събират се вещиците и самовилите, и бродниците, курбан ще ни правят, с нас ще се гощават! Къде ни доведе ти бе, я по-скоро да ни измъкваш оттук!

ПЕТЪР II: Надънихме се като...

ПЕТЪР I: Като в сюжет. И ни назад, ни напред.

ПЕТЪР II: Този автор излезе калпав. Като се угелпи в сюжета и гаси лампата... Какво беше това отчуждение, какво беше това чудо!

ПЕТЪР I: От тъмнината е. Няма четвърта стена, като стане тъмно.

ПЕТЪР II: Друга стена търсихме ние. Сега ще станем за храна на бухалите. Ей момче, тебе думам, обади се!

ПЕТЪР I: Абе момче, обади се бе, тука ли си още?

ПЕТЪР II: Ей момче, не си прави майтап бе!... Да не е избягало?

ПЕТЪР I: Момченце, обади се бе, тука ли си?

ПЕТЪР III: Тука съм, кротко, че мисля. Рядко ми се случва, та ми трябва тишина, *(пауза, различни звуци)*

ПЕТЪР I: Това пък какво е?

ПЕТЪР III: Нищо, тя така си пее тая гора. Не я разбирам аз тази песен, обаче хубаво е да я слушам. Успокоява някак, приспива!

ПЕТЪР I: Ей да не си луд бе! Да не вземеш сега да заспиш!

ПЕТЪР III: Че луд съм, ами как, нали съм паднал на главата си. Инак щях ли да тръгна с вас, щяхме ли дотук да стигнем, ако не сме луди всичките!

ПЕТЪР II: Моля ти се, момченце, не заспивай бе! Измисли нещо, че да излезнем и тримата, ти нали вече си излизал?

ПЕТЪР III: Сам човек е лесно да излезе.

ПЕТЪР I: По-хаостична работа не бях срещал. Ега ти сюжета и чудото!

ПЕТЪР II: Хайде момченце мисли, мисли! Ти си ни спасението. Да не станем за храна на дивите зверове.

ПЕТЪР I: Като нищо ще станем.

ПЕТЪР III: Тук диви зверове няма. Нито питомни. Тук няма нищо.

ПЕТЪР I: Как нищо, като се чува? Може ли да се чуе нищото?

ПЕТЪР III: Може, разбира се, нищото най-силно се чува. Особено на тъмно. Светлината го плаши.

ПЕТЪР I: Абе мани тая работа, виж да ни изведеш оттука.

ПЕТЪР III: Ама трябва да помисля, пазете тишина.

ПЕТЪР II: Ще пазим, само да не заспиш, ей. Гледай да не заспиш, че сме загубени.

ПЕТЪР III: Сега като си мисля, май на сън се най-лесно излизаше... Аз все така съм излизал. Само че не знам ще имам ли сила да ви закача и двамата за съня си, за да ви измъкна.

ПЕТЪР I: Да заспим ли трябва?

ПЕТЪР III: Не знам вие ако заспите, ще можете ли се измъкна.

ПЕТЪР II: Май да се събудим трябва. Май сме заспали и тримата и всичкото туй го сънуваме. От ракията ще да е. Аз като работя уж не пия, знам, че ще сънувам кошмари...

ПЕТЪР I: Заспали, грънци! И тримата един и същи сън да сънуваме, туй само може да е...

ПЕТЪР II: Какво?

ПЕТЪР I: Ами не знам какво.

ПЕТЪР III: Имате ли кърпи?

ПЕТЪР I: Какво какво?

ПЕТЪР III: Кърпи казвам, имате ли?

ПЕТЪР II: Иманяр без кърпа може ли.

ПЕТЪР III: Да си завържете очите. Ама здраво.

ПЕТЪР I: Че аз и така нищо не виждам, защо да ги връзвам?

ПЕТЪР III: Да не ти пречат очите, затова, да излъжеш тъмнината. Ти като я гледаш, тя страх от тебе няма, ама като не ти види очите, току-виж се уплашила и побегнала.

ПЕТЪР I: Ей ти вярно си луд.

ПЕТЪР II: Нали така е речено — луд да ни води, за да стигнем. През всякъде да ни прекара, той да ни въвежда. И да ни изведе. Така знам аз. Царски кон току-тъй яха ли се, а?

ПЕТЪР III: Хайде, всички като мен. Аз ви доведох, аз ще ви изведа, само като мен правете. Вържете си очите!

ПЕТЪР I: Че то какво губим.

ПЕТЪР II: Здраво, казваш, да ги вържем. Е добре, вързах ги. *(просветление в салона, тримата иманяри седят със завързани очи)*

ПЕТЪР I: Ей вярно бе, просветна!

ПЕТЪР II: Ей да си жив, има надежда! И аз виждам вече. Накъде да вървим, да излезем по-скоро?

ПЕТЪР III: На никъде. Не ние, то трябва да излезе. Тъмното. *(в залата става по-светло, тримата стават, както са със завързани очи)* Сега можем и да тръгваме, хващайте тази пътека.

ПЕТЪР I: Ей да си жив, що страх брахме. Казах си — тука ще е, край, свърши се, на ти кон, на ти кобила!

ПЕТЪР II: Който се отчайва, не е за нас — все ти се чудя, уж стар човек, отдавна в занаята... Че трябва на всичко да сме готови, това не го ли знаеш? Магесниците ни вързаха очите, да се залутаме в този

мрак, но затова си водим луд, да ни измъкне, посоката да ни покаже.
Натам ли, момченце?

ПЕТЪР III: Натам! *(Петър I и Петър II излизат, в залата е станало достатъчно светло, Петър III се обръща към публиката и сваля превръзката от очите си)* Антракт. *(излиза)*

ВТОРА ЧАСТ

VII

Сцената е точно продължение на сцена V, вилата, Шами и Никодимов току-що са се появили.

АЛЕКСАНДЪР: Ами добре сте ни дошли тогава. Не сте ли с колата?

НИКОДИМОВ: Долу я оставихме. Брат ти казва, трябвало по някаква специална пътека да минем, та се изподрахме из хрсталаците. Ето му куфара... Въздухът ми излезе по тези баири.

АЛЕКСАНДЪР: Ами добре, седнете да си починете. *(на Невена)* Да ви запозная — брат ми Самуил, Петрушевска.

НИКОДИМОВ: Петру... Другарката Петрушевска?

НЕВЕНА: *(подава ръка на Шами, той не я поема)* Невена, много ми е приятно. *(на Никодимов)* Ама моля ви се! Да не разваляме партито, толкова е досадно да си известен, не можеш да се скриеш ни сред хората, ни сред природата. Че аз съм най-обикновен човек!

НИКОДИМОВ: Да, да, разбира се, извинявайте, ако нещо така... Аз Ви помня, да, да, помня Ви... Вие не ме помните, къде ще ме помните Вие, ама аз... Ние сме приятели с Бариев, колеги сме, шофьора на баща Ви, нали, с Маздата, нали... И съм му казвал, защото ние, от втория ешелон още на руски коли, такова... Все исках да се видя някак си с другаря Петрушевски, да го попитам Мерцедесите какво ги направиха, като взеха Маздите, няма ли да се намери за другаря Сербезов... ох, аз още от вратата с проблемите си, извинявайте, шофьорите са нахални, нали... Да прощавате, млъквам, млъквам, беше голяма чест да се запозная с Вас, поздрави на другаря Петрушевски и, като ходи при другаря Живков, и на него... Аз и него съм возил един път — до Околчица, имаше там среща със студентите, сигурно ме помни.

АЛЕКСАНДЪР: *(уморено)* Никодимов!

НИКОДИМОВ: Разбира се, разбира се, тръгвам, извинявайте.

НЕВЕНА: *(за втори път подава ръка на Шами, учудена, че не е реагирал първия път)* Приятно ми е. *(Шами отново не поема ръката ѝ, а бавно я обикаля, после я поглежда в очите и се усмихва)*

ШАМИ: Днес непременно ще вали.

НЕВЕНА: Моля?

ШАМИ: *(отделя се от нея, на публиката)* Един хубав ден с много дъжд — небето е жадно. Сините пчели бързат...

АЛЕКСАНДЪР: Извинявай, брат ми е малко... малко особен, нали разбираш... изразява се...

НЕВЕНА: Не знаех, че имаш брат.

АЛЕКСАНДЪР: Всъщност той не живее при нас. Здравето му е разклатено и му е нужен съответен климат. В един санаториум.

ШАМИ: Болката на утринната роса е техния нектар, облаците са кошерите им.

АЛЕКСАНДЪР: Има хора, които обичат дъжда... Ние, обаче сме планирали пикник, не ни трябва дъжд.

НЕВЕНА: И аз обичам дъжда. Парижкият дъжд, възпят от една шарманка, нали си спомняте... О, уличните художници са една от атракциите на Париж. И наистина с тебешери рисуват, а картината се появява чак като завали дъжда, става дълбока, абстрактна, преди да изчезне. Художниците рисуват много често кафенета, чадъри... Веселите цветове в сивото.

ИВАЙЛА: Кафето! За малко да изкипи... *(на Александър)* Донеси ми чашките, моля ти се.

АЛЕКСАНДЪР: Аз ще уредя, веднага. *(взема предварително подготвения поднос с чашките, налива кафето)*

НЕВЕНА: *(на Ивайла)* Извинявай, ще ми покажеш ли тоалетната?

ИВАЙЛА: Разбира се. *(влизат във вилата)*

АЛЕКСАНДЪР: Слава богу, *(на Никодимов)* Виж какво, Никодимов, вземаш това обратно и го караш право в хотел „Балкан“, има резервирана стая — номера — 378, там ще го посрещнат, уредено е. И по-скоро, ако обичаш.

НИКОДИМОВ: Ама не знам, на мен ми е наредено да го докарам тука.

АЛЕКСАНДЪР: Има промяна, както виждаш, парти правим. Тъй че, ако обичаш, прави каквото ти казах.

НИКОДИМОВ: Ама как, по тези пътеки обратно...

АЛЕКСАНДЪР: Много просто, оставяш куфара, тръгваш по пътя и идваш с колата.

НИКОДИМОВ: Добре, сега ще тръгна, само че, аз не знаех... дано не сме объркали нещо, другарят Сербезов ми каза — на вилата...

АЛЕКСАНДЪР: Не се бави. *(Никодимов излиза)*

ШАМИ: Къде отиде?

АЛЕКСАНДЪР: Да докара колата. Ще ходите на хотел.

ШАМИ: Няма.

АЛЕКСАНДЪР: Не те питам дали искаш. Отивате и толкоз.

ШАМИ: Не ти казвам, че не искам. Казвам, че няма да отида. Тук съм нужен.

АЛЕКСАНДЪР: Точно днес и точно тук не си нужен, повярвай ми. Стаята е луксозна, с цветен телевизор, ще останеш доволен, вярвай ми, на хотел е много хубаво.

ШАМИ: Няма.

АЛЕКСАНДЪР: Хайде, не ставай дете сега. Много се радвам, че си дошъл, но точно сега, както виждаш, сме заети. След малко пристига Никодимов с Ладата и...

ШАМИ: Мислиш ли, че ще я намери?

АЛЕКСАНДЪР: Има си хас да не я намери.

ИВАЙЛА: *(излиза от вилата)* Боже, Шаменце, не съм ти казала още добре дошъл! *(целува Шами)* Оня къде отиде?

АЛЕКСАНДЪР: Пратих го за колата, да не се разкарват пак до долу.

ИВАЙЛА: Чудесно! Видя ли, че излезе по-добре, дето се размина с видеото, тя се е нагледала и наслушала на такива неща, нали ти казах!

АЛЕКСАНДЪР: Каза ми.

ИВАЙЛА: Изобщо усещам — не върви. Май не е лъжица за твоята уста, прекалено е интелигентна.

АЛЕКСАНДЪР: Интелигентна? Те тези неща се решават в леглото. Там коефициентът на интелигентност се измерва в дължини и продължителности.

ИВАЙЛА: Пак ставаш брутален.

АЛЕКСАНДЪР: Просто здраво стъпвам по земята, това е, ти за мен не се притеснявай, гледай да завъртим играта по сценарий.

ИВАЙЛА: *(на Шами)* Как пътува? Жалко, че ще трябва да отложим посрещането за утре, но нали виждаш...

ШАМИ: По-хубава си станала.

ИВАЙЛА: Кой, аз? Ами, малко грим и червило...

ШАМИ: От очите е. Пак си влюбена.

ИВАЙЛА: Ах... Ами да, трябва да се влюбваме от време на време, нали? Затуй сме млади.

ШАМИ: Ивенце, моля ти се направи ми един чай, че се уморих от пътуването. Аз малко ще се поразходя, ягоди да потърся.

АЛЕКСАНДЪР: А не, никъде няма да вървиш, сега ще чакаш тук, Никодимов ей сега ще пристигне.

ШАМИ: Няма да пристигне, ти не разбираш. Няма да намери колата.

АЛЕКСАНДЪР: Защо, да не са я откраднали?

ШАМИ: Много просто. На това място колата се вижда само от определен ъгъл. Той няма да знае къде да застане... Той нищо не може да види, този Никодимов.

АЛЕКСАНДЪР: Ясно, ясно, поредните фантазии.

ШАМИ: За да се оправи, трябва да има усет. Той знае само пътните знаци да гледа, какво ще му кажат едни пътни знаци? Макар че днес точно един пътен знак ми каза...

АЛЕКСАНДЪР: Какво ти каза?

ШАМИ: За една птица. Че е свила гнездо зад него.

АЛЕКСАНДЪР: Ясно, информирал те е, значи.

ИВАЙЛА: Алек, Шами просто се изразява поетично. Той е такава душа, нагласата му е такава. Не се сърди, Шами, Алек е малко объркан...

АЛЕКСАНДЪР: Аз? Аз съм обърканият, така ли? Аз съм обърканият?

ИВАЙЛА: Трябва да го щадим, той е свръхчувствителен. Тактично!

АЛЕКСАНДЪР: Мене кой ме щади? Кой е тактичен с мен? Това наричат терапия, нали? Да ги поддържат всичките тези щуротии, да се съгласяват с тях, вместо да му кажат ясно в какво греши, вместо да му покажат истината... Трябва да го научат да вижда действителността такава, каквато е и съответно адекватно да реагира. По нормалния начин. И не ме питай сега какво значи нормален, няма нужда. Щом за болшинството хора едно нещо е нормално, а друго — ненормално, значи просто е така, значи това е факт и толкова. А като толкова обича да фантазира, да го прави за себе си. Или поне да започне книги да

пише, да направи пари, да ги превърне в нещо реално, в нещо истинско тези свои фантазии, тогава ще призная, че има някакъв смисъл в тях.

ШАМИ: Кое то се вижда няма смисъл да описваме, което не се вижда не можем да опишем.

АЛЕКСАНДЪР: Като не може да се опише, защо четеш толкова? Цялата ти пенсия отива за книги, а ние, държа да отбележа, имаме най-евтините книги в света.

ИВАЙЛА: След руснаците.

АЛЕКСАНДЪР: Не ги броя тях. Там изобщо е евтино.

ШАМИ: И не само книги можем да четем.

АЛЕКСАНДЪР: Ах да, щях да забравя. Природата е разтворена книга. И... как беше... сътворението!

ШАМИ: Творението.

АЛЕКСАНДЪР: Да, да. Дето Бог го е сътворил!

ШАМИ: И хората.

АЛЕКСАНДЪР: Да, Адам и Ева, дето ги е сътворил от речна кал.

ШАМИ: И хората могат да се четат.

АЛЕКСАНДЪР: Значи ти сега ме четеш, така ли?

ШАМИ: Не, тебе не те чета. Скучен си ми.

ИВАЙЛА: Като учебник по политикономия на социализма!

АЛЕКСАНДЪР: Мили фантазьорчета баткови! Не че имам нещо против шантавите ви фантазии, нищо против нямам, те даже ме забавляват, развличат ме. Но за да живее човек, освен фантазии, са нужни храна, облекло, жилище и така нататък, все материални, все просташки неща, ама на — трябват. А такива неща от фантазия не се правят. Такива неща се правят от политикономия на социализма, или на капитализма, ако щете, това е бизнес и производство. Чак когато човек материално се е нахранил и се е наспал в материално легло, чак тогава може той да облече материалните си дрехи и да иде, например, на театър, да го поизлъжат малко, има нужда и от това, не казвам, че няма нужда. Човекът е тъй устроен, че даже плаща да го излъжат красиво. Но това е също игричка, това е развлечение, той предварително знае, че го лъжат, нали? Изкуството е под закрила на държавата, то е полезно, когато не се обърква с реалността. Например театърът...

VIII

Бивак на иманярите в гората.

ПЕТЪР I: ... знаеш ли какво е?

ПЕТЪР III: Ами гледал съм... По телевизията — имаше една история там, тровеха се нещо, ама снахата ли отрови свекървата, свекървата ли отрови снахата, не помня.

ПЕТЪР I: Това е било телевизионен театър, щом е било по телевизията. Аз те питам истински театър знаеш ли какво е, ходил ли си някога?

ПЕТЪР III: Ами, къде ти. На кино съм ходил, имаше един каубойски — Един пробит долар — пет пъти съм го гледал и пак да го дават, пак отивам да го гледам, да ви го разкажа ли: един свиреше с една хармоника, обаче...

ПЕТЪР I: Театърът, Петърчо, е много старовремска работа. Едно време хората като не можели още да четат и преди Кирил и Методи да им напишат букви... Ти за Кирил и Методи чувал ли си?

ПЕТЪР III: Че как да не съм чувал!

ПЕТЪР I: Ха така, ха така. И как да им кажеш на хората нещо, ако не можеш да им го напишеш, да го прочетат?

ПЕТЪР III: Ама защо трябва да им казваш нещо?

ПЕТЪР I: Ами за да те слушат, например. Дай шишето. Мерси. Да ги накараш да те слушат и да ги владееш. Да ги излъжеш, че си по-важен от тях, такива работи. Искаш, например, да се изкараш, че си човек на боговете и трябва другите да те хранят и поят, и да те слушат, защото иначе няма дъжд, няма слънце и ще измрат от глад. Вземи, вземи си сланинка, тя е домашна, баджанак ми кла прасе, че от него. Изкарваш се значи, че Бог ти е приятел и няма да ти откаже, ако го помолиш за нещо. Но как да им го кажеш на тези невежествени хора, дето ни букви имат, ни писменост, ни нищо. Не знаят ни да четат, ни да пишат, ами си живеят съвсем първобитно и хаостично? И така умните глави измислят театъра, нареждат ги всичките около огъня — публика, демек, намазват си лицето със сажди и започват представлението: показват, един вид, техния бог нагледно: как живее, какво прави, как

може много да се ядоса, та се налага да го умилоствивяваш и опитомяваш... Сега са други времена, хората могат да четат, всички си имат и телевизори, ако има все още някой, който да се интересува от нещо, ще го види показано по телевизията.

ПЕТЪР III: Значи няма нужда от театър.

ПЕТЪР I: Ами то така ще излезе май.

ПЕТЪР III: Аз щото мога да чета. И съм чел малко от Писанията. Тя и баба ми е чела. И за праведний Йов многострадални ми е чела, и за Моисея, дето донесе каменните плочки...

ПЕТЪР I: Тъй, тъй, чела ти е. А ти хапни, хапни, че работа ни чака.

ПЕТЪР II: Тук пръстта е червена.

ПЕТЪР I: Червена ами. Има нещо тук, знам аз. Хем да внимаваш, като ни завари нощта — нито дума. Сляп си, глух си, ням си!

ПЕТЪР II: Да мълчим трябва.

ПЕТЪР I: Тъй, тъй, да мълчим. Това е театър, разбираш ли сега?

ПЕТЪР III: Не.

ПЕТЪР I: Когато не казваш, което искаш да кажеш, и не правиш, което искаш да правиш. За какво ти приказвах досега! Да заблудиш духовете, дето го пазят, разбра ли? Театър.

ПЕТЪР III: Аха, театър.

ПЕТЪР I: Хем да гледаш хубаво ей, на четири да си отваряш очите, белким я видиш тази стена, дето сме тръгнали да я търсим, че за какво сме те взели инак?

ПЕТЪР III: То добре да я видя, ама като не знам как изглежда, като какво е, за какво е...

ПЕТЪР II: Някои „Стената на света“ й викат. Казват, светът свършвал там.

ПЕТЪР III: Че как така ще свършва! Какво има оттатък?

ПЕТЪР II: Не знам, не знам, така казват. За нас не е страшно, защото ние не можем да я видим, за който може — пак не е страшно, защото той пък не може да мине оттатък.

ПЕТЪР III: Че като не я виждаме, не минаваме ли оттатък?

ПЕТЪР II: Там е тя, че не минаваме. Колкото и да вървим, все тука си оставаме. Не я ли видиш, значи не си я стигнал. Те това и аз не го разбирам като как става, тъй съм го чул, тъй ти го казвам и на тебе. Та на тази стена има знак, нещо като змия нарисувано — с червена

тухла надраскано, мериш една крачка от змията, сядаш и палиш огън. На залез-слънце виж накъде върви пушека. Пет крачки по посока на пушека, скриваш лопатите и сядаш.

ПЕТЪР I: Пет крачки по посока на пушека.

ПЕТЪР II: И мисли му, до полунощ — нито дума.

ПЕТЪР I: От всяка дума един метър надолу слиза.

ПЕТЪР III: Кое?

ПЕТЪР II: Дето го търсим. Като мине полунощ, чакаш да се обади сойката.

ПЕТЪР I: В пълно мълчание!

ПЕТЪР II: Като се обади, палиш фенера и копаеш бързо.

ПЕТЪР I: (*бързо се оглежда*) Тихо! (*на висок глас*) Чеверме, казвам, ще си направим довечера, на Хайдушката поляна! Цяло агне — и за нас да има, и за свраките ще оставим, само да забравят, което са чули!

ПЕТЪР II: (*силно*) И вино, вино едно буре ще дотъркалям...

ПЕТЪР III: Абе хора, какво агне, какво вино, бе...

ПЕТЪР I: Викай, викай и ти, че ни е спукана работата.

ПЕТЪР III: Какво да викам?

ПЕТЪР II: Каквото искаш викай, само по-силно!

ПЕТЪР III: У-бре-е-бребребребре-е-е-е!

ПЕТЪР I: Ей, ама силно викаш, спуска ни тъпанчетата, бе!

ПЕТЪР II: Отлетя, пущината!

ПЕТЪР I: Отлетя, ама всичко чу... Хитро животно, не можеш лесно го излъга!

ПЕТЪР III: Какво животно, бе?

ПЕТЪР I: Свраката, не я ли видя, пущината, като подслушваше какво си говорехме?

ПЕТЪР II: Аз знам магия за забравяне, само да мине някой.

ПЕТЪР I: Ами, кой ще мине оттук! Не, не, ще трябва да си вземаме партакешите и да си ходим кой откъде е. Без друго ще ни издаде на пазителите, да го скрият сто метра по-дълбоко в земята. А и на сойката може да каже в неверно време да се обади...

ПЕТЪР III: Чакайте, чакайте, идва някой.

ПЕТЪР I: Не може да бъде, като на театър!

ПЕТЪР II: Сам авторът ни го праща този, да можем да си изпълним задачата. Инак за какво ни е турил тук, в гората и ни

разкарва толкова време да я търсим тази стена, (влиза Никодимов)
Добра среща, добра среща, огънче да Ви се намира?

НИКОДИМОВ: (стъписан) Ами намира ми се, само че... Вие как така изникнахте пред очите ми, не ви видях отгоре...

ПЕТЪР I: Нищо, нищо, ние сме туристи хора, билки туй-онуй събираме, няма страшно, на, на, запали една от нашите, те не са купешки цигари, сами си ги свиваме, ама така е по-сладко...

ПЕТЪР II: По-сладко е.

НИКОДИМОВ: Че да опитам, като сте рекли.

ПЕТЪР I: Накъде така, твоя милост, тъй като те гледаме, не ни изглеждаш на турист, а? Костюм, туй-онуй...

НИКОДИМОВ: А, турист, шофьор съм аз, че оставих колата долу на един завой... Горе разместили табелите, развинтили пътепоказателите, не можеш разбра кое накъде е! Ей, лош народ бе — и по планините взеха зулуми да правят, то вярно Витоша не е баш планина, то е национален парк и София е на половин час, ама на — и тук можело човек да се изгуби. Ама то аз тръгнах по една пътека, уж по-пряко да стигна и на — още не съм стигнал. Е, все на пътя ще изляза, няма къде другаде да изляза, той тук нали прави серпантини...

ПЕТЪР I: На кой път искаш да излезеш ти?

НИКОДИМОВ: От посока Михайловград идвам, натам искам да изляза.

ПЕТЪР II: И добре че ни срещна, да те упътим. Тази посока излиза директно на софийския път, оттам трябва да вървиш обратно до разклона и после да хванеш дясно.

НИКОДИМОВ: Айде бе, че как съм го подминал?

ПЕТЪР I: Каква ти е колата?

ПЕТЪР II: Преди малко видяхме една кола, спряла така край пътя.

НИКОДИМОВ: Лада.

ПЕТЪР II: А така, Лада беше точно. Тя твоята лесна, оттук тръгваш насам, направо ще вървиш, през гората, докато стигнеш една къпина, зад къпината минава пътека, хващаш пътеката наляво.

ПЕТЪР I: Лявата страна хващаш.

ПЕТЪР II: И по пътеката, по пътеката — право при Ладата. Преди малко я видяхме твойта Лада, няма и пет минути, оттам идваме.

ПЕТЪР III: Аз лично...

ПЕТЪР I: Ти да мълчиш! Да прощаваш, малко чалнат е, та...

ПЕТЪР II: Разхождаме го из гората. Въздухът, казват учените, лекувал. Чист планински въздух.

ПЕТЪР III: Лично я видях, искам да кажа, Ладата. Стоеше си и нищо ѝ нямаше.

НИКОДИМОВ: Ама се обърках и аз... Е, да вървя, че нямам време. Благодаря, че ме упътихте.

ПЕТЪР II: Хора сме, трябва да си помагаме.

ПЕТЪР I: Нататък и зад къпината — вляво. *(Никодимов излиза. Петър II гледа след него, после бързо взела от земята шепя пръст, рови из корените и мърмори нещо, вдига пръстта, бае.)*

ПЕТЪР II: И както този пътник се заблуди и обърка, така да се заблуди и обърка проклетницата сврака, дето ни подслуша, да не намери дружките си и да забрави каквото е чула! *(на другите)* Сега вие!

ПЕТЪР I: Да забрави каквото е чула!

ПЕТЪР III: Да забрави каквото е чула!

ПЕТЪР II: *(хвърля пръстта по посока на излезлия Никодимов)* Беше! Видяхте ли колко е лесно, сега няма нужда да се боим... Добре че дойде този серсемин да го излъжем... Иначе трябваше да търсим заек, че да го хващаме, че да го пращаме...

IX

Пред вилата. Невена и Александър седят на столовете и пият кафе, Ива домакинства, Шами пие чай, седнал на земята.

АЛЕКСАНДЪР: ... в хотел Балкан. Има някои процедури, свързани с лечението, тук не могат да се направят, там ще иде екип... Само да не си изтърве часа, Никодимов никакъв го няма.

ШАМИ: Никодимов се загуби.

АЛЕКСАНДЪР: Да не са откраднали колата се притеснявам, да не са я обрали. Спира ли се тъй на пътя!

НЕВЕНА: Ама ако наистина е спешно, да го закарам аз.

АЛЕКСАНДЪР: Не, не, по-добре да извикаме такси, нали пихме.

НЕВЕНА: Е моля ти се!

АЛЕКСАНДЪР: Пътят тук е лош... Много завои има.

НЕВЕНА: Парижките улици ако видите, ще се уплашите. Движението е по-объркано, отколкото в София! Тъй че имам стабилна школа.

ИВАЙЛА: Понякога се радвам, че не мога да карам кола.

НЕВЕНА: Че то си е за радост, колата е само грижи. Само да не беше необходимост, само ако можеше някак да се преживее без кола...

ШАМИ: Скоростта ни лишава от разстоянията.

НЕВЕНА: Има нещо такова.

ШАМИ: И когато те обичат, не трябва да ги разочароваш. Не трябва да ги убиваш в бръмчене. Ние сме богати единствено с тези, които ни обичат.

АЛЕКСАНДЪР: Разбира се, разбира се, къде се дяна този Никодимов...

ШАМИ: Наши съкровища. Подаряват усещане за живот. Този чай, например, Ивче, този чай — ето едно прекрасно разстояние!

ИВАЙЛА: Искаш ли още?

ШАМИ: Единственият начин да спрем времето.

АЛЕКСАНДЪР: Времето, времето! Хайде да оставим времето да си тече. Човешкият прогрес е история на преодоляване на разстоянията — от каруцарското колело до космическата совалка.

ШАМИ: Защото ако не сме надарени с разстояния, то как тогава ще се огледаме — навън, навътре? За какво ще се заловим? Как да докоснем главното? (*вдига глава нагоре*) Небето е жадно, небето е жадно! Дъждът ще бъде весел!

НЕВЕНА: Толкова ли е важна тази процедура? Няма ли начин брат ти да остане тук? Той се изразява много интересно, забавно е.

АЛЕКСАНДЪР: Да, да, при друг случай непременно ще се позабавляваме, само че днес, за съжаление, не може.

ИВАЙЛА: Радвам се, че ти харесва. И аз го намирам оригинален, нашия Ша... Самуил. Той има поетична душа, усеща нещата по-силно.

АЛЕКСАНДЪР: Да, да, поетична душа! Някои могат да си го позволят, честна дума, понякога си мечтая и аз за една седмица такава свобода, една седмица. Да седна и аз край реката, да съзерцавам и да разсъждавам, да търся смисъл и единство, и цел, и какво ли още не, всичко, което става за търсене. Вместо да трябва да плувам срещу течението, за да оцелея. Защото какво е животът, ако го изтръскаме от фантазиите? Надбягване, безкрайно състезание, борба — ако не си във форма — си загубен — оставаш си на ливадата да пасеш трева, да мучиш и да гледаш как преминават бързите влакове!

НЕВЕНА: Вярно, забърза се животът напоследък, все ни е страх да не изостанем, да не закъснеем, да не ни изхвърли на брега. И все бързаме, бързаме... И все имаме нужда от нещо друго. От спирки — инак за какво е цялото изкуство, поезията, музиката...

АЛЕКСАНДЪР: Е, то съвсем без почивка не може.

НЕВЕНА: Една картина, например, за никъде не бърза. Тя е вечна концентрация на спряло време.

АЛЕКСАНДЪР: Статиката ѝ е динамична на аукционите. Знаете ли за колко се продава един Ван Гог днеска? Ако ще да си е рисувал скъсаните обувки.

ШАМИ: Ван Гог не е рисувал обувки.

НЕВЕНА: Виждаш ли, Ван Гог е бил много беден човек, не е можел да плаща на модели, рисувал е каквото му попадне...

ШАМИ: Не е рисувал каквото му попадне.

НЕВЕНА: А какво е рисувал тогава? Кажи, какво е рисувал, според теб?

ШАМИ: Бог.

НЕВЕНА: Какво? Какъв бог?

АЛЕКСАНДЪР: Оня, дето е на небето. Мале, мила!

ИВАЙЛА: Алек!

АЛЕКСАНДЪР: Какво Алек, та Алек! Много ми е неприятно да ти съобщя, братче, че Бог няма. Няма и толкоз. Това е доказано от науката, веднаж и завинаги. Затова сигурно твоят приятел Ван Гог го рисува във формата на скъсани обувки.

ШАМИ: Той е светлина. Светлината има ли форма? И е все едно къде ще се отрази... *(отива напред, към „автора“)* Все ще те питам защо си се загрижил толкова за сюжета, какво толкова важно в някаква историйка, какво, къде, как и на кого се случва, ами че то винаги и навсякъде се случва нещо, докато сме във времето, непрекъснато се случва, не е ли все едно къде ще се отрази лъчът! Ти го измисляш всичко това, ти най-добре знаеш, че е наужким, защо оставяш някаква си логика да убива свободата ти?

НЕВЕНА: Какво му е, с кого говори?

АЛЕКСАНДЪР: Един Бог знае!

ИВАЙЛА: С Автора — той го нарича така. Разрушава петата стена — някакъв театрален термин, те имат там драматичен кръжок в клиниката — с терапевтични цели.

НЕВЕНА: Ах да, целият свят е сцена и ние... Да, да, Шекспир.

АЛЕКСАНДЪР: Театър! Някои играят зрители, така е по-удобно. Топличко, меки столове, мухите не хапят. Както искайте го наричайте, за вас може да е театър, може да е сцена, може да е всичко. За мен светът си е свят, животът си е живот. И този живот трябва да се живее.

НЕВЕНА: Вие... какво поставяте там във вашия театър? В санаториума?

ШАМИ: Какъв санаториум? А, в лудницата ли? Ти нали знаеш, аз живея в лудница. Нямах представа колко е интересно. И всички сме луди, ама всички. И затова театърът ни е истински, не като тук...

АЛЕКСАНДЪР: Много задълбахме, от парти стана дискусия, доскучаваме на гостите, конячето Наполеон ли да бъде?

НЕВЕНА: Не, не, моля ти се, нашите са много по-хубави.

АЛЕКСАНДЪР: Нали? И затова съм приготвил една бутилка „Плиска-Ахелой“, десетгодишна.

НЕВЕНА: С количка, ако обичаш. Отделно.

ИВАЙЛА: На мен може и заедно.

НЕВЕНА: За него?

АЛЕКСАНДЪР: Абсурд, само това липсваше...

ИВАЙЛА: Шами, газирана вода, ако искаш...

ШАМИ: Благодаря, после ще се поогледам из гората за чай. Тази гора е винаги мила, тя ми дава това, от което имам нужда.

НЕВЕНА: Ама това е страхотна идея, да си сварим горски чай. Мащерка, листа от боровинки... какво още се слагаше?

АЛЕКСАНДЪР: Да, да, като идея не е лошо, но изпълнението ще поотложим за другия път. Здравето преди всичко. Никодимов ще се появи всяка минута.

НЕВЕНА: Наистина започвам да съжалявам. Толкова ли е неотложно?

АЛЕКСАНДЪР: Съвършено неотложно. Още малко коняк?

Х

Бивак на иманярите в гората.

ПЕТЪР I: Аз лично предпочитам ракията. Гроздова. Тази съм я варил миналата година, за синовете. Само гроздовата признавам, сливова не мога да пия... Тази е от Перла и Болгар — десертни сортове все, на такива джибри захар не им трябва, те са си натурално сладки. Хубавата ракия е майсторлък, изкуство, един вид. И правенето, и пиенето. А наздраве!

ПЕТЪР II: Вярно, че е изкуство. Пиенето, викам. Не да се налива човек като тебе. Работа сме тръгнали да вършим! И на момчето даваш, хептен да ни обърка.

ПЕТЪР III: Мене ракията, например, тъжен ме прави. Като си пийна — и ми става мъчно. За какво — не знам. А повечко дръпна ли — и ми се раздвоява, замъглява се някак пред очите ми и виждам разни работи, дето иначе не мога, като мъгла някак си, и хората имат по три очи, като се приближат, а иначе — по четири очи имат. И все едно в мъгла, като да плуват все едно. А има ли слънце — и цветове почвам да виждам, едни такива — някакви... не мога да кажа какви, ама много ясно ги виждам, и разни други работи, ама не може да се разкаже.

ПЕТЪР I: Защо, нещо неприлично ли?

ПЕТЪР III: Че на нищо не прилича, на нищо. Кое то да може да се разказва.

ПЕТЪР II: фигури ли?

ПЕТЪР III: Абе не са баш фигури... Такива едни — не знам какви, обаче цветни. Хем червени, хем зелени едновременно, или сини, или жълти — и други цветове, не им знам името, другите са повече...

ПЕТЪР I: Чакай, чакай, казваш, като се напиеш, виждаш разни работи?

ПЕТЪР II: Че то и аз като си пийна, виждам дърти кукумявки!

ПЕТЪР I: Ти не влизаш в сметката. Той затова ни трябва — да вижда... Да му дадем да пийне като хората. Току-виж му се отворили очите за стената.

ПЕТЪР II: Това е друго, само може повече да ни обърка. Това на пияна глава не е видение, то е халюцинация.

ПЕТЪР I: Хаостична работа, един вид.

ПЕТЪР II: Нещо такова. Шантав да бъде, казаха, не пиян.

ПЕТЪР I: Щото ракията иначе е хубава, сам съм я варил. Перла и Болгар! Това не ти е Алжирка или Белгийка, да речем, дето сами си растат — и в пясъка да ги бучнеш, ще порастат, не им трябва ни поливане, ни пръскане, ни рязане. Не, тука трябва да се поклониш, доземи да се поклониш, за да ти даде грозде, те са сортове фини, като млада жена са, нежно трябва, претенциозно един вид, с обноски. Не признават грубости и небрежност всякаква, израждат се и после виното горчи, и ракията. Аз съм Бургазлия, от Бургас. Баща ми, лека му пръст, едно време имаше лозе и само Алжирка и Белгийка беше насял — ни се копае, ни се реже, ни се връзва, ни се полива, ни се пръска, ни за ядене става, само за вино. Едни такива мързеливи сортове, ама и виното мързеливо излиза. Гъсто, черно, дето капне — няма изпиране, на голо трябва да се пие, все на сън кара, в началото като го пиеш, уж се разлудува в тебе, запали ти жилите, ама бързо гасне, като циганската любов, за отлежаване не става, не го ли изпиеш до лятото — вкисва се и за оцет не го бива. Та още като дете се зарекох — благородно лозе ще садя, да пия благородно вино, пък каквото ще да става. Аристократическо вино един вид, дето царете го пият — нежно, на езичето да киселее, на небцето сладко да е. Че шега работа ли е виното? Най-сериозната работа на света е — и за рождество, и за сватба, и за погребение — все вино трябва, все с него се тайнствата извършват, даже и кръвта Христова на вино се е превърнала, дето вино го раздава дядо поп за комка... Болгар, Перла и два корена Ркацителите имам, грузинско, мъжко — за кисела жилка колкото. И като наляя виното, оставям джибрите да втасат... Да знам какво пия! Ха, наздраве!

ПЕТЪР II: Не, това трябва да бъде казано, все някога трябва да се каже. Знаем, че не му е сега времето, ама ако чакам да му дойде времето, никога няма да му дойде времето. Сега сме тука, сега ще го речем, та да ни олекне поне, ако не друго, (*нагоре*) Извинявай много, обаче такова нещо не бях виждал досега, така да се оставя магаре в калта, както ти с нас направи — вече цял час става и кусур. И в тъмнината ни натика, и ни заблуди, и сврака прати да ни подслушва, и

все се мотаем тука из пиесата ти като мухи без глави, а на тая история краят ѝ не се вижда. Приказваме си тука, бърбим си разни махленски работи и те ти пиеса, те ти чудо. Барем характерите ни оригинални да бяха, или приказките, дето ги приказваме...

ПЕТЪР I: Оригинални — вятър. Цитати само.

ПЕТЪР II: Цитати я! Всичките от бай Йордан си ни краднал, да знаеш, питай критиците, ако не вярваш. Па и от другаде си пооткраднал туй-онуй, то сега вече можело, оня с брадата вика, сега стил такъв имало, законно било да крадеш като разпран, оня разправя... как му беше името?

ПЕТЪР I: Италианското иманярче.

ПЕТЪР II: Само с Шекспира да не вземеш да ми се оправдаваш сега, Шекспир си е Шекспир, ти да не си нещо Шекспир, а? Че той може вчерашен виц да ти разкаже и пак да излезе оригинално — кеф му трагедия, кеф му комедия, каквото си иска, така ли е, Шекспир?

ПЕТЪР III: Така е.

ПЕТЪР II: Така е я, как иначе да е. Ха и от мен едно цитатче, както е тръгнало: какво пречи, питам аз, какво ще ти стане на тебе, ако позволиш малко така, мъничко да се позамогнем, стига сме скитосвали по гори и поля за този, що клати дърветата. Ето, ти си ни измислил, събрал си ни отгук — оттам, въоръжил си ни с по една лопата и мъничко надежда, па си ни пратил да гоним Михаля. Че и стената ти си измислил, и змията си нарисувал. Пречи ли ти нещо, ако ни я покажеш в края на краищата тая стена, да го намерим тоя проклет кон, та хем на публиката да стане интересно, хем и ние да си оправим живота, та и хората доволни да напуснат театъра, че тоя път нещо е станало, някакво действие се е случило... Че нали и коня — пак ти си го измислил, що не решиш — дай да го намерят хората, толкова време обикалят сцената като хамави, нищо не ти струва. За нас обаче е най-важното.

ПЕТЪР III: Здравето, мисля. От здравето по-важно няма... И, такова, животът.

ПЕТЪР II: Спор няма. Само че само със здраве не се живее, нито пък болест богатство откупва. Те са различни неща.

ПЕТЪР III: Вярно, ама е важно.

ПЕТЪР II: Понякога седя и си мисля — животът е кратък, ей, кратък е. Докато дойдеш, докато се огледаш къде се намираш и, хайде,

влакът заминава. Капичнеш се — и толкова. И какво ти остава? Знам ли аз колко имам още, поне колкото е, да е като хората. Като ще е кратко, барем да е сладко, да не ми е жал после, като дойде оная, косачката... Ама как да си го направя сладко, като няма пари? У нас няма бедни и богати. И какво има тогава? Балами, като нас.

ПЕТЪР I: Няма да е честно да не го намерим. Този път трябва да го намерим. Щото краката ми се подбиха от път...

ПЕТЪР II: Иманяр от ходене се не оплаква.

ПЕТЪР III: Аз, нали съм малко така... дете съм паднал на главата си, та не мога да се изразявам, ама си мисля, че пътят не е празна работа и напразно няма да го извървиш. Ако седиш на едно място — всичко ти е еднакво. А като тръгнеш да ходиш — нещата стават различни.

ПЕТЪР I: Ами, различни! Тук дървета — и там дървета, тук храсти — и там храсти! Какво му е различното?

ПЕТЪР III: Всяко нещо става като живо, като ни се покаже от другата си страна, защото първо оттука го виждаш, после оттука, после оттука... Тъй живеят нещата — като ходим. И като ги обходим всестранно, почваме по малко да ги разбираме.

ПЕТЪР I: Чалнат ни трябваше, той философ излезе.

ПЕТЪР II: Дървен.

ПЕТЪР I: Какво има да им разбираме на нещата? Дървото си е дърво, камъкът си е камък. Виж златото да можеха да ни кажат къде е...

ПЕТЪР III: Ами като не можем да ги разбираме? Има тайна.

ПЕТЪР I: Къде е златото, това е тайната. Останалото е бошлаф.

ПЕТЪР III: И по-голяма тайна има, ама не знам каква. Знам само, че има. Каква — не знам. Аз нали съм паднал на главата и много неща не знам. В училище на нищо не ме научиха, освен да чета и пиша и на таблицата за умножение. Нищо друго не можах да науча от учителите и затова гледам нещата, белким от тях науча нещо. Обаче трябва да се ходи.

ПЕТЪР I: И какво си научил, като си ходил?

ПЕТЪР III: Не знам. Обаче знам, че съм научил. Усещане имам такова, ей тука, вътре!

ПЕТЪР I: Абе уж си смахнат, ама... И аз едно време, като гледах морето...

ПЕТЪР III: Ей, море не съм виждал още!

ПЕТЪР I: Че как не си виждал, може ли такова нещо. Аз съм от Бургас, бургазлия съм, че то морето на двајсетина метра от къщата беше, по цял ден като бучи се чуваше... И риба имаше едно време, ей много риба — калкан, паламуд, скумрия... Есен, като паднат мъглите, хващам чепарето и... Ти знаеш ли какво е това чепаре? Улучиш ли пасаж, по дванайсет наведнъж ги ловиш и само бързаш да сваляш, докато не е преминал, и пак хвърляш и вадиш. За половин час пълниш кошницата и си ходиш, като от рибарник. Че аз от дете съм се вмирисал на риба, ей такъв сафрид имаше, попчета... Сега нищо няма вече, сега и градът го няма, какъвто го помня. Там и гларусите вече не приказват бургашки!

ПЕТЪР III: И вярно няма бряг?

ПЕТЪР I: Какво, какво?

ПЕТЪР III: Морето. Вярно няма бряг, където да свършва? Аз съм гледал море на телевизор и краят не се вижда, ама си викам — тя тая да не излезе като на кино. Баба ми е разказвала, че с тези телевизори само лъжат хората...

ПЕТЪР I: Вярно, вярно, момче, няма бряг.

ПЕТЪР III: Ами как свършва, като няма?

ПЕТЪР I: Не свършва. Чак до хоризонта.

ПЕТЪР III: До хоризонта?

ПЕТЪР I: Линия такава една. На нея свършват и небето, и морето. Небето отгоре, морето отдолу...

ПЕТЪР II: Хайде пак отворихме лакърдиите. Да тръгваме, че облаците започнаха да се събират.

ПЕТЪР III: И там свършват, зад морето, така ли?

ПЕТЪР II: Тръгваме, казах. Хората искат действие, не им трябват празни приказки! И ти... от Бургас бил, рибар бил, Петьо Пандира познавал... Кой те пита откъде си, кой се интересува от тази работа...

ПЕТЪР I: Не съм казвал, че го познавам. Ама наистина го познавам. И рибар не съм казвал, че съм бил, риба лових, казвам. Това са различни неща.

ПЕТЪР III: Или започват оттам, а? От този хоризонт?

ПЕТЪР I: Вярно, вярно, разбъбрихме се тук... Още по една глътка и тръгваме. По червената пръст.

ПЕТЪР III: Започват, мисля, а?

ПЕТЪР I: Да не забравите нещо. Наздраве.

XI

Никодимов сам в гората.

НИКОДИМОВ: Ами мене? Мене ме забравихте. Добре, че не им повярвах на онези тримата, от пръв поглед ги разбрах, че са подозрителни. Брей, лъжлив народ, брей, в очите те гледа и те лъже. Добре, че ги усетих каква пасмина са, веднага ги усетих, защото имам нюх. Не съм вчерашен, от трийсет години съм шофьор, и пясък съм карал, и цимент съм карал, и партиен секретар съм карал, що километри съм извъртял по пътищата на родината, хубавичко съм ги опознал, обаче не съм ги обикнал, такова нещо за обикване ли е? Дупки ли не щеш, камъни ли, разровена настилка ли, че и разбойници се навъдиха, като едно време — уж да те упътят, а те заврат в най-гъстото на гората, имат си нещо на ум, гадините! Че аз ли няма да знам за София пътя, сефте ли се качвам аз на Сербезов на вилата, ама на — видиш хора, добър ден — добър ден, питаш за пътя така, колкото лаф да стане, контакт осъществяваш. А те мошеници да излязат! Ама не тия на мене! Тръгнах уж по тяхната пътека, знам ли ги какво са намислили — гледат ме с костюм — та направих я тази маневра, ама щом излязох от погледа им и си свих веднага надолу към пътя, дето я оставихме пущината. Нищо, че ще обиколя, викам си, тя гората хубаво нещо, цял ден на кормилото не се издържа, и аз съм човек, така на пънче да поседна, цигарка да си запаля! Ей, едно време като отвориш кутията — черпиш наред, то вярно, евтини бяха тогава цигарите, ама и сега не са много скъпи... Прощавайте, някой да има една цигарка, че моите останаха в колата? *(ако от публиката му предложат, взема и запалва)* Благодаря, благодаря! *(ако не му предложат)* Е, здраве да е... Та си мисля, то вярно, дето е Шами стават бъркотии, ама чак пък да не мога да си намеря колата — това на мене никога не ми се е случвало. И излизам право на завоя, дето я бяхме оставили пущината и... Сега си мислите — ще кажа, че не съм я намерил, а? Нищо подобно! Намерих си я както съм си я оставил — и отбивката, и пряката пътечка, че даже и чистачките бях забравил — и тях намерих, това не е ли чудо? Само че... нали ви казах, където е Шами, нещо не е наред, та и сега,

отключвам, влизам — не пали. Като погледнах, отзад лампичката оставена да свети, кой кога я е щракнал не знам, онова магаре ли номер ми е направило, нощес ли, като пренасяхме един багаж с братовчеда... Аз съм против черните курсове, да не помислите. Само ако е нещо много наложително и случаят беше екстрен, ама сега да не се разпростирам, тя без друго се проточи тази пиеса. Та ви казвам, не пали и толкоз, акумулатора изтощен! Баш сега! Ща не ща — ще се връщам, а право да ви кажа хич не ми се връща, оня като ме види без колата, ще ме убие. Абе не е лошо момче, помня го от малък, на училище съм го карал, притеснителен такъв беше, като момиче се изчервяваше. Ама сега нещо се изнерви, като че аз съм му крив, че му карам Шами, аз нареждане изпълнявам, какво съм крив? Това ми е на мене работата, да въртя волана и нареждания да изпълнявам. И аз душа храня и не само една, ами и жена имам, и деца. И гледам да си пазя хляба, че иначе какъде съм? За градския транспорт, да не седна да ви приказвам точно на вас какъв ад е градският транспорт, дето всеки ден му ядете попарата... Все аз между чука и наковалнята, Сербезов каза тук да го докарам, момчето ме праща в хотел Балкан. После, ако стане нещо, пак Никодимов виновен... Та няма как, хващам акумулаторчето в торбата и хайде пак нагоре да го заредим, горе имат машинка за зареждане, аз им я нагласих като беше режимът на тока — за резервно осветление, че и телевизор да си гледат. Ще го включим за два-три часа само, колкото да може да запали, само Сашко да не тръгне сега пък той да ме търси... Добре, добре, знам, че много стана, знам, че прекалявам и аз, обаче някои вече се изказаха — тука всеки излиза да се изкаже, нали, да му олекне, само Никодимов си мълчи и изпълнява нареждания, ние шофьорите не сме ли хора, нас не ни ли боли, а? Обслужващ персонал, вярно, ама мозъците ни по-малки ли са, далаците ни по-друга форма ли имат? Като кажеш „моя шофьор“ какво казваш? Понякога си мисля — ей, всеки човек е един свят, вселена цяла, ражда се и умира този свят и така и не му остава време да разбере защо се е родил и защо е умрял — няма кой да му каже. За светлото бъдеще? За потомците? Че то на тоя строеж крайт му не се вижда и кога ще дойде оня, дето трябва да живее в него? След сто, след двеста години? Че какво ме интересува той мене, аз отдавна вече... Или пък аз него интересувам ли го нещо? Те и египтяните са строели пирамидите по сто години, ама накрая ги завършвали и туряли

вътре по един умрял фараон, а ние? Какво ще турим ние в тоя градеж, дето уж сме го почнали, а краят му не се вижда... Та така си седя и си мисля понякога и като погледнеш, повече си седя, отколкото си мисля, ама то си е професионална деформация — разговорите с шофьора са забранени. И хем шофьорът си ти, обаче шефът казва накъде да караш, па си викаш — къде е оня, големият шофьор, дето и на тебе, и на шефа ти ви дърпа конците и ви кара, накъдето той иска, па като му омръзнете, ще вземе една ножица и ще ги отреже. Ще ги отреже ами, и окото му няма да мигне. Затова си гледам пътните знаци, вземам завоите и всеки път се надявам да стигна. Е, благодаря за вниманието, за жената и децата няма какво да ви разправам, вие тая история я знаете по-добре от мен, ами да тръгвам, че дано оня не е хукнал да ме търси...

ХІІ

На вилата. Ивайла, Невена, Шами, Евгени.

ИВАЙЛА: Обаче хукна да го търси. Той много се ядосва, когато нещо се обърка, нали го знаеш. И сега и двамата ги няма.

ШАМИ: Не се притеснявайте, аз ви казах, че ще се загубят, те винаги се губят... Не можем да им се сърдим, светът за тях е сложен, да, той ги интересува. И никак не е лесно.

НЕВЕНА: Но процедурата...

ШАМИ: Процедурата е съвсем ясна. Такава една — съвършено прозрачна, като се вгледаш — малко синкава, всичко изглежда синкаво, ако го погледнеш през нея. Само небето — не, то е жадно.

ЕВГЕНИ: Значи да не го вземаме, така ли?

ИВАЙЛА: Ох ако знам какво става... Да не се разминем с Никодимов.

ЕВГЕНИ: *(на Невена)* Все исках да Ви питам, ако може, дали познавате Юлия Маргаритова?

НЕВЕНА: О, професор Маргаритофф? Ама разбира се, тя чете Естетика на театъра.

ЕВГЕНИ: Тази, за която питам, се занимава със семиотика.

НЕВЕНА: Ама тя с какво ли не се занимава.

ИВАЙЛА: Евчо, моля ти се!

НЕВЕНА: О, сега се говори много за това. Аз, за жалост, нямам време да се занимавам, но много хора го правят. Ако Ви трябва литература?

ЕВГЕНИ: Нещо на английски, ако може.

ИВАЙЛА: Той е луд на тази тема...

НЕВЕНА: Ще потърся, ще потърся.

ШАМИ: *(хваща Невена за ръката)* Хайде.

НЕВЕНА: Какво има?

ШАМИ: Сега трябва да го наберем. Точно преди дъжда.

ИВАЙЛА: *(тихо)* Не се бой, той е кротък. Съвсем, съвсем безопасен!

ШАМИ: Цялата сила на жадния въздух се излива в листата. Листата натежават. Точно сега трябва да се откъснат. Остави ги, те имат работа, те винаги имат работа... А сега трябва да бъдат сами. Много рядко човек може да бъде чист. И истински. Те нямат нужда от нас, за да бъдат истински. Ако го искат, ще го вземат това разстояние, само за себе си. Само да не бързаха толкова, само да не приказваха толкова много — връзката прекъсва.

ИВАЙЛА: За нас ли говори?

ЕВГЕНИ: Чакай, чакай, точно за това става въпрос, за комуникацията, кодовостта на съобщенията, които създават общностите...

ШАМИ: Светът на думите е празен. Хората са го измислили, за да скрият своята неистинност. Сега не разменяйте думи, сега можете да станете и да ходите, нямате нужда от патерици. Вие нямате нужда от нас. *(отново хваща Невена за ръката и излиза, заедно с нея)*

ЕВГЕНИ: Обаче... комуникацията... *(Ивайла го прекъсва с целувка)*

ИВАЙЛА: Тихо! Чуваш ли?

ЕВГЕНИ: Кое?

ИВАЙЛА: Тишината. Поразително! Къде отидоха птиците, щурците, вятъра? Чувал ли си някога такава тишина? Сякаш целият свят е изчезнал. Най-последно, най-последно светът изчезна и останахме сами!

ЕВГЕНИ: Ще има буря. Сигурно е бурята... Усещам тишината плътна около себе си, пълна с електричество.

ИВАЙЛА: Както бялото съдържа цветовете в себе си. Всичките! Така и тишината — цялата музика на света, цялото му слово, всичките му смехове и стенания...

ЕВГЕНИ: ... преплетени съвършено...

ИВАЙЛА: Бялото плетиво на тишината!

ЕВГЕНИ: Пак се оплетохме...

ИВАЙЛА: Знаеш ли, тука няма повече нужда от нас.

ЕВГЕНИ: А Шами?

ИВАЙЛА: Казаха ти да ме отведеш, нали? Ами отведи ме!

ЕВГЕНИ: Къде?

ИВАЙЛА: Там, в тишината. *(остават неподвижни)*

XIII

Иманярите в гората.

ПЕТЪР II: Ето го, открих го!

ПЕТЪР I: Какво?

ПЕТЪР II: Виждаш ли?

ПЕТЪР I: Камък.

ПЕТЪР II: Ама истински.

ПЕТЪР III: Че другите да не са фалшиви?

ПЕТЪР II: Я ела, ела тук, момченце. Я пипни го, този камък, прокарай ръка отгоре. Какво ще кажеш?

ПЕТЪР III: Гладък.

ПЕТЪР II: Гладък я. Знаеш ли защо?

ПЕТЪР III: Защо?

ПЕТЪР II: Защото не е обикновен камък.

ПЕТЪР I: Това е камък от пътя. Стария път, римския.

ПЕТЪР II: Трябва да търсим, в правилната посока ако вървим, ще излезем право на пътя.

ПЕТЪР I: Те са много запазени, тези пътища. И талига може да мине по тях. В Родопите и мостове има — две хиляди години стари и стоят като нови. Щом е толкова здрав мостът, казваше дядо Стойко, имане го крепи, по-старите иманяри вярваха, ама излезе вятър работа, нали копаха на Янтра моста, дето го е правил Кольо Фичето, имане да търсят, обаче точно тогава приижда реката, събаря и зидарията, и замалко да ги издави всичките. То и да е имало нещо, не може да се намери повече, речните духове са много силни — хванат ли нещо, не пускат, живота ти ще завлекат, това да, ама златото не пускат.

ПЕТЪР II: Шега с тях не бива, те са свирепи.

ПЕТЪР I: Свирепи ами!

ПЕТЪР III: Добре де, а ако е пресъхнала реката? Аз съм виждал на село — вода няма, а мостът стои. Там сигур може да се намери, а?

ПЕТЪР I: Река щом е, не може.

ПЕТЪР III: Ама реката вече я няма, нали ви казвам — вода няма!

ПЕТЪР II: Река е едно, вода — друго. Вода може да няма, реката си е река, нищо че е суха.

ПЕТЪР III: Тъй, тъй му викат на мястото — Сухата река.

ПЕТЪР II: Виждаш ли, значи има и мокри, и сухи реки. Там е текло вода. И пак ще тече. Народът казва — дето е текло, пак ще тече. Водата сега я няма, обаче реката си стои.

ПЕТЪР I: Там са речните духове още по-зли. Пълен хаос!

ПЕТЪР II: Пълен я. Ето го вторият камък.

ПЕТЪР I: Ако щат да ни издадат коловозите на талигите, дето са огласяли тука със звъна си... Ти поне, ти не виждаш ли следата?

ПЕТЪР III: Само гладко, времето го изтрило.

ПЕТЪР II: Времето, времето... Някои го виждат, стига да могат! Някои даже звъна чуват, че и той някъде наблизо се е скрил, не се е загубил съвсем, те са големите иманяри, това дето го могат...

ПЕТЪР III: Чакайте, *(прави движения с ръце)*

ПЕТЪР II: Какво прави?

ПЕТЪР I: Тихо! Омагьосва гущер.

ПЕТЪР II: Я гледай го ти. И вярно — гущерът се вдърви. Само главата си върти. А сега само очите... Гледай, гледай...

ПЕТЪР I: Тихо стана изведнъж.

ПЕТЪР II: Призрачно. Въздухът натежа.

ПЕТЪР I: Хоп, избяга.

ПЕТЪР III: Нататък казва да вървим.

ПЕТЪР I: Кой казва?

ПЕТЪР III: Гущерът казва. Водата да чакаме. И да си отваряме очите...

ПЕТЪР I: Водата да чакаме? Каква вода?

ПЕТЪР II: Ти... откога го можеш това? С гущерите?

ПЕТЪР III: Ами аз си го знам от малък. Щото като няма с кого да си приказваш... А пък те са от друг свят, не им разбираш иначе езика, трябва да ги омагьосаш първо — и стават от твоя свят, та си приказвате... Аз и жаба мога да омагьосам, само че жабата е народ несериозен, много дрънка и те лъже, тъй, да има после да се смее с другите жаби. Виж гущерът е старо животно, от древни времена, той и динозаврите помни, дето казваше учителката че били по двацет метра дълги, ама вече са измрели, а гущерът е останал. Сериозно животно е той, при него няма лъжа. И магическо животно — ако му откъснеш

опашката, нова му израства. А и на опашката нов гущер ще израсне, стига да знаеш къде да я сложиш. Този, новият, си остава за теб и хем си е част от другия, ако го питаш къде ходи и какво прави, всичко ще ти обади, ако умре другият, тозчас умира и той...

ПЕТЪР I: Гледай, гледай, какви работи знаеш. А за свраката не знаеш, че обича да подслушва и да разваля работите.

ПЕТЪР III: Че е любопитна и си вре носа навсякъде, това го знаех и преди, ама виж, за какво я събира тая информация, и през ум не ми е минавало.

ПЕТЪР II: И като си приказваш ти така с гущерите, не са ли ти казвали къде има в земята имане?

ПЕТЪР III: Не съм знаел да попитам. Не знаеш ли как да попиташ, няма начин да ти се отговори. Най-трудното е да се научим да питаме... Ей сега, като знам какво търсим и питах, та ми каза човекът.

ПЕТЪР I: Кой човек?

ПЕТЪР III: Гущерът. Да вървим, да не губим време, че като дойде водата, трябва да сме там.

ПЕТЪР II: Каква вода?

ПЕТЪР III: Това виж не ми каза. Сигурно ще го разберем, като му дойде времето.

XIV

На вилата. Александър и Никодимов.

АЛЕКСАНДЪР: Знам бе, Никодимов, знам, че ти не си виновен. Дойде ли Шами, нещата непременно тръгват наопаки... Ще се оправи. Мен друго ме притеснява, гледай — никой няма и не знам къде са отишли. Ако е дошъл Евгени (*гледа часовника си*) — трябва да е дошъл — сигурно са го взели, обаче Петрушевска — и нея я няма. Да са отишли гъби да търсят всичките заедно, бива ли така да оставят — всичко отключено, коняка, чашките — на масата, че те са скъпи тези чашки — бохемски планински кристал... Може ли така, какви ли не хора се навъртат в гората.

НИКОДИМОВ: А, разбойници много се навъдиха. Преди малко срещнах трима — съвсем подозрителни... Ох, знам, че тези коли вече не стават, ама на — това ни дават, това караме... Тук се пуши, нали?

АЛЕКСАНДЪР: Че как да не се пуши, нали е двор?

НИКОДИМОВ: Защото не всички обичат да ги задимявам, аз ще седна тук, вятърът отсам духа... А, забравил съм си цигарите в колата!

АЛЕКСАНДЪР: Ето ти цигари, пуши си спокойно.

НИКОДИМОВ: Благодарим. Е, хубава цигара!

АЛЕКСАНДЪР: Спокойно си пуши, има и още малко кафе в джезвето, ако го пиеш студено. Алкохол не ти предлагам — ще караш.

НИКОДИМОВ: А, в никакъв случай алкохол, виж, кафето ще го пийна, аз по много кафе пия, да не заспивам на волана — тъй свикнах и като свърши кафето по магазините, бая зор видях.

АЛЕКСАНДЪР: Че на магазинчето не е свършвало, ти нали имаш пропуск?

НИКОДИМОВ: Абе уж имам, ама ни знаят, че сме само шофьори и някой път не става. Георгиев го изгонили оня ден...

АЛЕКСАНДЪР: Кой Георгиев?

НИКОДИМОВ: Дето вози другаря Тихомиров, колега... Искал два килограма наденица, обаче шефът му, другарят Тихомиров де, бил напазарувал преди малко, та не му дали. Не може, казали, ще изкупите целия магазин, за хората няма да остане.

АЛЕКСАНДЪР: За хората? Че вий не сте ли хора бе, Никодимов?

НИКОДИМОВ: А, хора сме, как да не сме хора. Обаче проявяваме разбиране. Сега има дефицит, сложна международна обстановка, изостряне на външния пазар и така нататък. Като построим... светлото бъдеще, ще има. Че то и голямото изобилие не е за хубаво, разглезва се човек и не може мъничкото да оцени... Ако всеки ден пия такава кафе, ще спре да ми прави впечатление. И няма да ми е толкова вкусно.

АЛЕКСАНДЪР: Абе, истинското си е истинско. Човек трябва да различава истинското от ерзаца. Един живот имаме, Никодимов, истински трябва да го живеем. А за да го живеем истински, трябва и цигарите да са истински, и конякът да е истински, и кафето да е истинско!

XV

Гората. Невена и Шами.

НЕВЕНА: А аз? Аз истинска ли съм?

ШАМИ: Трябва да станеш прозрачна. Да се откажеш от непроницаемостта. Съвършено прозрачна. И ако смирено помолиш нещата да минат през теб, да те пронижат, листата, клоните, цветята, тревата! И започваш да съществуващ. Онова, което трябва, ще се утаи и ще стане твое. И когато нещата станат твои, те ще ти говорят. Разтворената книга на всяко дърво, към което тръгваш обезоръжена. Най-голямата, винаги разтворена книга — Творението!

НЕВЕНА: Ти вярваш в Бог?

ШАМИ: Разбира се. Силата, която кара и най-малката тревичка да расте и да пробива асфалта...

НЕВЕНА: В основата на растежа е деленето на клетката. Това е научно доказано.

ШАМИ: Разбира се! И откъде се взема онази колосална сила, която кара клетката да се дели? Че клетката е нещо гигантско, тя може да направи растение, че тя и човек може да направи, цял човек. И откъде знае как да направи човека?

НЕВЕНА: Излиза, че и растенията вярват?

ШАМИ: Нали съществуват!

НЕВЕНА: Вярата съществуване ли е?

ШАМИ: Писмената на творението са навсякъде около нас. И навсякъде в нас. И когато страниците стават разбираеми, щастието от съпричастието, от присъствието ни залива, нахлува в очите като светкавица. Колко ярко светкавицата озарява всичко и ние го виждаме ясно, но нямаме време да го разгледаме и само се изпълваме със съзнанието за неговото присъствие. Тогава идва дъждът. За да не ни удави несподелимото. Това може да се разкаже единствено на дъжда. Защото няма нужда от понятия. А понятията са крехки клетки за нещата, те им се изплъзват много лесно, стават невидими. И си разменяме само празни клетки. Човекът е винаги сам в щастието и това е тъжно. А дъждът знае, това е особен подарък. Но когато

страниците останат неразбираеми, небето е сухо — това е неговият тъжен цвят, в тази боя не искам да потапям четка. Ето това стръкче там.

НЕВЕНА: Това?

ШАМИ: Да. Трябва да се откъсне. Точно сега.

НЕВЕНА: Да, да, за чая, нали?

ШАМИ: То чака пръстите ти.

НЕВЕНА: И няма да го заболи?

ШАМИ: Сега животът му ще добие съдържание.

НЕВЕНА: И това съдържание е моят чай?

ШАМИ: Любовното докосване на устните ти. С глътката чай то ще стане твое и ти ще можеш да го разбираш. Виждаш ли как се е наклонило към теб, наклонът е неговата молба. Неговата проницаемост. Неговата пронизаност.

НЕВЕНА: Пронизаност? От какво?

ШАМИ: От любов.

НЕВЕНА: Но какво е любов?

ШАМИ: Осъществеността, съпричастността в докосването на световите. Ето онова.

НЕВЕНА: Онова стръкче? И то ли ме чака?

ШАМИ: С колко любов е събирало от небето и земята онова, което иска да ти даде, ето, погледни.

XVI

Гората. Иманярите.

ПЕТЪР II: Какво има?

ПЕТЪР III: Пътят! Ето го пътят!

ПЕТЪР I: Вярно бе! Ей как са го подредили, мама му стара. Стабилна работа, ей, две хиляди години не е мръднал. Гледай и камъните са топли, като допреш ухо, може и талигата да чуеш. С коня!

ПЕТЪР II: Стената, стената се не види никъде.

ПЕТЪР I: Тук някъде наблизо ще трябва да потърсим завет. Да не ни свари дъждът на открито. Че като гледам небето...

ПЕТЪР II: А-а, ще пере дъжд, казвам ви. Ей, лявата ми ръка съвсем се схвана. И коляното от сутринта ме върти — ревматизъм!

ПЕТЪР I: Ревматизъм! Я що са билки по гората... Ей, няма да се размине, трябваше колиба да направим.

ПЕТЪР III: Сега е близо, усещам го. Сега го усещам. Ей, копитата му чувам как чукат по камъните, та искри хвърчат... Ей, усещам го, нещата се подреждат!

XVII

Вилата. Александър и Никодимов.

АЛЕКСАНДЪР: Как няма да се подредят, трябва да се подредят, няма начин да не се подредят. Онова, което най не обичам е безредието, хаосът, все едно светът се руши... Всеки път, като е тук Шами, имам такова усещане, той може да обърка и най-грижливо подредената работа, дето си я обмислял толкова внимателно... Но това ще трябва още да го учим — над обстоятелствата да стоим, да си подреждаме и случайностите в своя полза. И ще успеем.

НИКОДИМОВ: Какво?

АЛЕКСАНДЪР: Моля?

НИКОДИМОВ: Какво да успяваме, питам. Себе си питам и все не мога да си дам отговор. Едно ако спечелиш — друго губиш, тъй е създаден светът, все така става. Направиш кариера — загубиш си рахата, безгрижието, искам да кажа. Преди, като карах камион, парите, вярно, не бяха кой знае колко, работа мръсна, тежка, привилегии никакви, ама някак по-весело се живееше, млади защото бяхме ли, що ли? Приятели много, всяка вечер се събирахме, вино се лееше, пеехме... Ей, весело беше, весело... Колкото повече се издигах, толкова по се отдръпвах. Като от чумав. Завист ли беше, страх ли — да не им чуя вицовете, нали се мешам с големите, знам ли — ама сега е пусто. Е, жената, децата, това да, ама то е друго, не е същото. Без приятели, без компания... Та не знам, човек за всяко удоволствие си плаща.

АЛЕКСАНДЪР: Мислещият човек, Никодимов, предварително си прави план — по това се различава от животните. И гледа всяка случайност да предвиди. Ама и най-мъдрият си е малко прост. Ако бях предвидил Шами, сега нямаше да седим тука с тебе, да си чешем езиците... Къде се изгубиха тези хора...

НИКОДИМОВ: Че и времето се разваля. На дъжд е.

АЛЕКСАНДЪР: Какъв дъжд? И ти ли? Абе вие всички ли сте полудели? (*звъни телефона*) Да, аз съм. Ами чакаме те да се обадиш, че то не може да те намери човек. Закъса с акумулатора, сега го

зареждаме. Какво?... Каква линейка?... Ами добре, като е уговорено. *(затваря телефона)* Като се обърне колата, пътища много. Обадил се да пратят линейка да го вземе. Една братовчедка имаме в Бърза помощ.

НИКОДИМОВ: Ама няма нужда, той акумулаторът след малко е готов.

АЛЕКСАНДЪР: За всеки случай. Сетил се, че нещо не е наред и решил и той най-после да вземе участие. Моят гениален баща!

НИКОДИМОВ: Ами те, братушките, уж за хубаво ги направиха тези коли, ама на — не ги доизкусуриха... Разправят щели да внесат осемнайсет Мерцедеса, та другаря Сербезов ако се заинтересува, нали така, няма да имаме занапред такива внезапни...

XVIII

Гората. Невена и Шами.

НЕВЕНА: Но защо ги наричаш внезапно?

ШАМИ: Защото се появяват и изчезват внезапно. Абсолютно свободни. Не можеш да ги измислиш, не можеш да ги заплануваш... Внезапните същества се появяват и изчезват, когато пожелаят. Те са направени от въздух — наоколо е пълно с тях, можеш лесно да ги видиш. Трябва само да не гледаш нищо, без да затваряш очите си. Тогава ще видиш как всичко тупти и пулсира. И става на точки. И от точките пред и зад нещата ще ги видиш, много са. И вечно в движение, все летят. Синкави, прозрачни. Някои имат тела — на момчета или момичета, те са най-веселите, те ми пречат да виждам нещата, танцуват пред мен и се смеят. Момчетата са повече, пред тях въздухът се сгъстява повече. На възраст са колкото нас, а на ръст са съвсем мънички. Ей толкова. Слънцето изпълва телата им с особени цветни отблясъци и тяхната прозрачност е по-мека и по-топла. Момчетата са по-прозрачни, почти невидими. Понякога ги усещам само по движенията, много бързо разлюляват повърхността на въздуха, правят я релефна. Но когато невидимата им материя попие късните лъчи — тогава те стават съвсем ярки — като златни. И ги виждам. И говорят, всичките заедно, и ме викат, дърпат ме някъде, в благословената невидима страна, шепнат, пеят, всички едновременно, и онова, което ми говорят, е прекрасно, и се слива, и става на водопад. Огромен. Всичко разбирам и всичко зная, то се утаява в мен, натрупва се, натежава навътре и със скърцане разтваря някаква забравена ръждясала врата. Към синьото. Но се явява гласът. Винаги. За да ми забрани.

НЕВЕНА: Какво?

ШАМИ: Да летя. Тогава трябва да напрегна всички сили, за да затворя отново вратата. Ужасно трудно е, но аз се старая, аз винаги се старая...

НЕВЕНА: Но защо?

ШАМИ: Така трябва... А има и други внезапни същества, те имат формите на въздуха. Не могат да се опишат, трябва само да се видят, не приличат на нищо, което познаваме. И те също се движат. Въздухът има сто шейсет и осем форми — и те всички са една и съща, не може да се обясни... А има и големи, тъжни внезапни същества, да, истински тъжни, те изостават в своята внезапност, почти неподвижни са. А някои даже съвсем неподвижни. Като китове. Висят, тежки и тъжни, и мълчат, и ми е мъчно, много мъчно. Но винаги си мисля, че те го правят просто на шега, опитват се да имитират нещата, това е техният хумор. Сигурно не е вярно, но аз си го мисля, за да не ми е толкова мъчно. Те съвсем не са внезапни, тези тежки и тъжни същества, те се появяват много, много бавно. И още по-бавно изчезват. И нали са много тежки и висящи, привличат с тежкостта си ужасно силно, могат да те погълнат. Тогава се хващам за другите внезапни същества, те се насъбират около теб, увиват те в смях и те измъкват. За косата. Ето там — измъкни го. С корените, с корените, ще нарежем от корените. Виждаш ли ги навсякъде около нас. Небето набъбна. Ето, дъждът удря! *(закапват едри капки)* А сега — онова там, то се откъсва само в бурята, така го и наричам — буренче. *(светкавица)* Видя ли! Дъждът! *(проливен дъжд, Невена се свива, като да се запази от пороя, прави няколко крачки напред към публиката, постепенно се отпуска, отмята нагоре лицето си, бавно издига ръце)*

НЕВЕНА: Лудост е! Лудост е! И нека да е лудост. *(затваря очи)* Трябва много да ме целуваш. Много силно. За да не изчезнеш, когато отворя очи. Както изчезваха всички. Направи ме прозрачна, за да преминеш през мен. Ярко, като светкавица! *(светкавица)* Още по-ярко! *(светкавица)* Боже Господи, нека да не е сън, нека да не е сън! *(разтваря пръсти, цветята се разпиляват по сцената)* Целувай ме! *(гръм)*

XIX

Гората. Иманярите.

ПЕТЪР I: Я-а, как изтряска. Ще се намокрим генерално.

ПЕТЪР II: Я гледай — и слънцето се показва.

ПЕТЪР I: Светкавици, гръмотевици, дъжд вали, слънце грее, мечката се жени! Хаостична работа.

ПЕТЪР II: Защото е ниско, на залез върви. Не бях виждал такава работа, всичко така да се омеша в една каша. Като тесто.

ПЕТЪР I: Какво ли ще се изпече от това тесто, се питам...

ПЕТЪР II: Само светлината ще тури ред, казвам ти...

ПЕТЪР III: *(тихо)* Виждам стената.

ПЕТЪР I: Какво?

ПЕТЪР III: *(вика)* Стената! Виждам стената! От водните потоци и слънцето през дърветата... Ясно я виждам. Отвсякъде ни обгражда, лъскава, сребърна, светеща... Непробиваема! И толкова малък кръг, на който живеем цял един живот, толкова тесен кръг... Как живеем на толкова малко? Цял живот?

ПЕТЪР I: Вярно е, и аз я виждам!

ПЕТЪР II: Висока е тая стена, край няма, право в небето завършва, ни да се прескочи може, ни да се пробие по някакъв начин. И е тясно, право казваш. Обаче ни стига. За един живот стига — на мен, примерно, ми стига. Даже е по-добре така, да не се изгубя, винаги да мога да се намирам... Сигурност някаква има в тази стена, опора има.

XX

Вилата. Никодимов, Александър.

НИКОДИМОВ: Знаех си, че ще завали. Лятна буря, появява се и изчезва, ей го и слънцето, прояснява се, ама все пак да взема един чадър аз, да го отнеса този акумулатор, че да не се намокри, нали е ток — шега не бива.

АЛЕКСАНДЪР: Какъв дъжд бе, Никодимов, ти на това дъжд ли му казваш? Дребна работа, колкото така надвечер да овлажни въздуха. Взemi един чадър от антрето и побързай, моля ти се. Те само са се скрили някъде и сега ще ми пристигнат, целите мокри. С теб е по-сигурно, тя, нали я знаеш, Бързата помощ, я дойде, я не.

НИКОДИМОВ: То няма вече да вали, ама за всеки случай... Няма да имаме повече проблеми, колата сега ще запали. Ама да мина по пряката пътека, че по надолнището бързо ще стигна.

АЛЕКСАНДЪР: Няма, няма. И с Шами няма да имаме повече проблеми, той след дъжд става много кротък, с дни не продумва, изтощават му се акумулаторите. Сега вече нямаме проблеми.

XXI

Гората. Иманярите.

ПЕТЪР III: Ето че стената се изправи отпреде ми и я видях, че е кръгла. От водни капки и слънце между дърветата, висока — край няма, не можеш я прескочи, гладка — не става да се покатериш. И ние се оказахме точно по средата — в кръга. Не можем да излезем — ще се блъснем в стените ѝ и ще паднем, както птицата се блъсва в прозореца и пада мъртва. Защото друг път не е виждала твърд въздух. Но онова ние го знаем какво е, онова е стъкло. А това тук? Това знаем ли го какво е, дете не можем да го преминем, поне на този свят — не? Белким един ден ни пуснат оттатък, да видим какво е там. Инак водата, светлината — красива работа. Ама сега не зная как ще живея. Като видях в какво тясно живея — ни насам, ни натам, като в кладенец... И змията на светкавицата се ясно изписа, сега вече знаем къде да копаям. И коня, и коня зърнах, като проблесна, през цепката на небето — в огъня, целия огненочервен, целия в пламъци. Размества с копитата си облаците. Е-ей, не е кон, а хала, страхотия, чудовище също! Ако го яхнеш, може и оттатък да те заведе, а и още по-далече може! Голяма работа!

XXII

Вилата. Александър, Шами. Влиза Никодимов.

НИКОДИМОВ: Готово, всичко е наред, можем да се качваме.

АЛЕКСАНДЪР: Можеше да се преоблечеш, да не пътуваш такъв мокър. Никодимов ще кара бързо. Там веднага си смени дрехите, вземи един горещ душ, тези ги дай на камериерката. Като стигнете, да въртнете една шайба. Приятен път. *(Никодимов и Шами излизат)*

НЕВЕНА: *(излиза от вилата, сменила е роклята си и е сресала и изсушила косата си)* Отива ли ми така? Честно казано, малко ми е къса, Ивчето е по-мъничка от мен, но става все пак. Сега наистина ще се наложи да остана.

АЛЕКСАНДЪР: Сега ще се наложи да си починеш, да се отпуснеш и да бъдеш моя гостенка... След такъв ден имаш правото да поседиш до камината на чаша димящ чай...

НЕВЕНА: Дано не съм настинала. Жалко, че си забравих горския чай, разпилях го като започна дъжда...

АЛЕКСАНДЪР: Горски чай! Имам Пикуйк — Ърл Грей — с бергамот, или предпочиташ Асамски? Всъщност нищо не сгръзва повече от чаша хубав коняк, нали?

НЕВЕНА: Хубаво е тук. Спокойно. Щурците пеят като в полето, чак е странно — толкова много щурци... Но днес всичко е странно!

АЛЕКСАНДЪР: Да, хората забравиха романтиката, нежността на лятната вечер. Ела да запалим камината. Ще бъде красиво, огънят ще хвърля отблясъци по косите ти, ще накара красивите ти очи да заблестят... Знаеш ли, че не съм виждал толкова красиви очи като твоите. С оня дълбок загадъчен блясък, като усмивката на Мона Лиза. Не искат и не обещават те!

НЕВЕНА: Наистина ли мислиш така? Не знам, наистина имам нужда от почивка и силен коняк. Хайде. *(Александър прибира малкото останали навън неща, двамата влизат вътре, хванати за ръце, затварят вратата и прозореца, на сцената притъмнява, в прозореца се появяват отблясъци от огъня в камината, песента на щурците постепенно се заменя от жабешки концерт)*

ГЛАСЪТ НА ПЕТЪР II: *(тихо)* Пет крачки по посока на пушека.

*Засилваща се сирена на линейка сменя горските шумове, усилва се още и внезапно замлъква.
Тишина. Завесата пада бавно.*

7 юли 1995 година, Аннаберг

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.